

Aleg. 87.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o założeniu i urządzeniu publicznego składu krajowego dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawą założenia publicznych składów na zboże i spirytus zajmował się Wys. Sejm od roku 1886, w którym na posiedzeniu sejmowem w dniu 23. stycznia powziął uchwałę polecającą Wydziałowi krajowemu: „aby wszedł w rokowania z Bankiem krajowym i przedsięwziął co należy celem wprowadzenia jak najrychlej w życie składów publicznych z prawem wydawania listów składowych „(warantów)“, na podstawie rozporządzenia ministerstwa z d. 19. czerwca 1866“, i polecił „aby, w razie potrzeby zasiłków z funduszków krajowych lub gwarancyi ze strony kraju, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesji wnioski odpowiednie“.

W skutku tej uchwały, Wydział krajowy rokował z Bankiem krajowym, następni z Towarzystwem wzajemnego kredytu, wreszcie z Bankiem rolniczym lwowskim o założenie składów publicznych; lecz żaden z tych zakładów finansowych nie chciał się podjąć założenia wspomnianych składów; a tylko Towarzystwo wzajemnego kredytu, a także Bank rolniczy lwowski oświadczyły gotowość podjęcia się administracyi tych składów, jeżeli będą założone przez kraj, a to pod warunkami, które Wydział krajowy przedłożył następnie Wysokiemu Sejmowi na sesji w roku 1887.

Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 22. stycznia 1887 powziął uchwałę polecającą ponownie Wydziałowi krajowemu, „aby poczynił dalsze starania celem wprowadzenia jak najrychlej w życie publicznych składów z prawem wydawania listów składowych na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z d. 19. czerwca 1866 r., a pod względem zasiłku lub gwarancyi ze strony kraju, których potrzeba wyniknie z przedsięwziętych rokowań, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesji odpowiednie wnioski. Równocześnie polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby poczynił starania u c. k. rządu, iżby przy przyszłym układzie z Bankiem austriacko-węgierskim zastrzeżono prawo „lombardowania warantów wydanych przez składy publiczne zbożowe“.

Wydział krajowy w sprawozdaniu ze swoich czynności za czas od 1. lipca 1886 po koniec czerwca 1887, przedłożonem Wys. Sejmowi na sesji w grudniu 1887 przedstawił: iż zważywszy, że Izba poselska Rady państwa uchwałą z 18 marca 1887, wezwała rząd o przedłożenie projektu ustawy urządzającej składy publiczne (publiczne domy składowe), a zarazem wezwała rząd, aby po wydaniu tej ustawy o składach publicznych, porozumiał się z rządem

węgierskim co do zmiany statutu Banku austro-węgierskiego pod tym względem, iżby Bank ten dawał zaliczki na waranty wydawane na produkty złożone w składach publicznych; po drugie, zważywszy, że minister skarbu na posiedzeniu Izby poselskiej Rady państwa złożył oświadczenie, że Bank austriacko-węgierski jest gotowy do uzupełnienia swoich statutów w tym kierunku, aby w zakres czynności bankowych wciągnąć lombardowanie warrantów składów publicznych, — uważał za rzecz zbyteczną ponowne upomnienie się u c. k. rządu o lombardowanie wspomnianych warantów przez Bank austriacko-węgierski, co polecała mu druga połowa uchwały sejmowej. Wykonywując zaś pierwszą część uchwały z dnia 22. stycznia 1887 wyżej przytoczonej, rozpoczął Wydział krajowy rokowania z prezydentem miasta Lwowa oraz z dyrekcją Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie. Dyrekcya wspomnianego Towarzystwa przedstawiła, iż należy skład publiczny założyć przedewszystkiem w Krakowie i na ten cel zakupić z funduszu krajowego magazyny od galicyjskiego Banku dla handlu i przemysłu, administrację zaś tych składów publicznych prowadzićby mogło oddzielnie stowarzyszenie oparte na własnych statutach. Ponieważ Wysoki Sejm w poprzednich uchwałach nie okazał się skłonny do założenia magazynów kosztem skarbu krajowego, przeto Wydział krajowy nie mógł wówczas przyjąć projektu przedłożonego przez dyrekcję Towarzystwa wzajemnego kredytu.

Wysoki Sejm na posiedzeniu 20. stycznia 1888, załatwiając wniosek przedłożony przez pp. Augustynowicza, Abrahamowicza, Henzla i towarzyszy, uchwalił co następuje:

„1) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu postarać się o wprowadzenie w życie jak najrychlej po jednym domu składowym w dwóch znaczniejszych miastach w zachodniej i wschodniej części kraju (o ile możliwości w Krakowie i we Lwowie) na podstawie gwarancji ze strony kraju.

„2) Na cel powyższy wyznacza Sejm roczną kwotę 21.000 zł. w. a. najdalej do końca r. 1912. Fundusze te, o ile na to nie wystarczą własne dochody domów składowych, użyte być mają przedewszystkiem na pokrycie kosztów oprocentowania i amortyzacji kapitałów zainteresowanych w założeniu tychże, i otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do tej wysokości na rok 1888.

„3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić rokowania z gminami, w którychby domy składowe miały być założone, a w razie ujemnego rezultatu tych rokowań, z instytucjami finansowymi lub dającymi odpowiednie gwarancje spółkami, w celu spowodowania tych gmin, instytucyj finansowych lub spółek, aby przyjęły na siebie obowiązek uzyskania koncesyi na domy składowe, dopełnienia wszelkich zobowiązań z tych koncesyj wynikających i stałego utrzymywania, pod kontrolą Wydziału krajowego, domów składowych.

„4) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia potrzebnych umów o założenie i utrzymanie domów składowych, pod warunkiem, że gminy, w których domy te będą założone, zobowiążą się przyczynić odpowiednio do kosztów założenia i utrzymania tychże.

„5) Na wypadek koniecznej potrzeby, Sejm upoważnia Wydział krajowy do postarania się o koncesye na powyższe domy składowe na rzecz kraju.“

Tę uchwałę sejmową przesłał Wydział krajowy magistratom miast Krakowa i Lwowa przy odezwie z dnia 2 marca 1888, wzywając je, aby mu doniosły: 1) czy gmina byłaby skłonna, na podstawie gwarancji ze strony kraju, przyjąć na siebie obowiązek uzyskania koncesyi na skład publiczny, wykonania wszelkich zobowiązań wynikających z tych koncesyj i utrzymywania stale składu publicznego pod kontrolą Wydziału krajowego; 2) czy i o ile gmina byłaby skłonna przyczynić się do założenia i utrzymania publicznego domu składowego, jeżeliby taki skład założyła gmina, instytucya finansowa lub spółka przez kraj poparta.

Jakie dalsze starania Wydział krajowy przedsięwziął celem wykonania powyższej uchwały sejmowej, jakie pisma wystosowały do Wydziału krajowego, Komitety obu Towarzystw rolniczych: krakowskiego i galicyjskiego, popierając zakładanie publicznych składów na zboże

i spirytus w Krakowie i Lwowie, przedstawił dokładnie Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w oddzielnym sprawozdaniu z 26. września 1888 r. wraz z wnioskami, które Wysoka Izba z niewielką zmianą i uzupełnieniem przyjęła i uchwaliła na posiedzeniu z dnia 16. października 1888 r. Uchwała ta Wysokiego Sejmu brzmi jak następuje:

„1) Sejm uchylając uchwałę swą z dnia 20 stycznia 1888, tyczącą się domów skladowych w celu założenia krajowych wolnych składów (*Freilager*) na zboże i spirytus w Krakowie i we Lwowie, a) przyjmuje na kraj wszelkie zobowiązania potrzebne do uzyskania koncesyi na wolne składy według rozporządzeń c. k. ministerstw handlu, stanu, sprawiedliwości, skarbu i wojny z d. 19. czerwca 1866 (Dz. ust. państw. Nr. 86), w szczególności także gwarancję tak wobec stron składających towary, jak wobec zarządu państwa i skarbu państwowego;

„b) otwiera Wydziałowi krajowemu na założenie wolnych składów na zboże i spirytus w Krakowie i we Lwowie kredyt do wysokości 400.000 zł. w. a. na rok 1888;

„c) poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na pokrycie kredytu ad b) zaciągnął na rzecz kraju pożyczkę w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w kwocie 400.000 zł. w. a. na $4\frac{1}{2}\%$ z obowiązkiem spłacenia tej pożyczki w ciągu lat 25, począwszy od 1. stycznia 1889 w ratach półrocznych, albo na żądanie Towarzystwa po upływie trzech pierwszych lat stosunku pożyczkowego za jednorocznem wypowiedzeniem;

„d) poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na podstawie postanowień ad a), b) i c) postarał się jak najspieszniej o koncesye dla kraju na wolne składy na zboże i spirytus w Krakowie i we Lwowie tak, aby przedsiębiorstwa te mogły rozpocząć czynność swą z początkiem r. 1889;

„e) na wypadek wejścia w życie ustawy o domach skladowych, upoważnia Wydział krajowy do postarania się dla kraju o koncesye na też same wolne składy na podstawie wymienionej ustawy.

„2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zarządu krajowego wolnego składu w Krakowie przez pełnomocnika.

„3) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zrzeczenia się koncesyi uzyskanej dla kraju na wolny skład we Lwowie, do odstąpienia gminie miasta Lwowa na własność gruntu wraz z budynkami i urządzeniem, przysposobionego na powyższy skład za zwrotem wydatków, poniesionych przez fundusz krajowy na to przysposobienie, tudzież do udzielenia tejsze gminie na założenie wolnego składu we Lwowie pożyczki do wysokości 200.000 zł. w. a. pod warunkami, jakie Wydział krajowy uzna za stosowne, i jeżeli gmina zobowiąże się postarać o koncesyę na taki skład, dopełnić wszelkich zobowiązań z tej koncesyi wynikających i utrzymywać stale skład pod kontrolą Wydziału krajowego.

„4) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na właściwej drodze postarał się u rządów kolei żelaznych o uzyskanie prawa reekspedycyi dla krajowych wolnych składów.

„5) Wzywa się c. k. rząd, aby w drodze ustawodawczej wyjednał prawo reekspedycyi na kolejach żelaznych dla publicznych domów skladowych (*öffentlicher Lagerhäuser*).“

Prezydyum c. k. Namiestnictwa w odezwie z dnia 14. stycznia 1889 zawiadomiło Wydział krajowy, iż Jego Ces. i Król. Apostolska Mość postanowieniem z dnia 7. stycznia 1889 r. raczył zatwierdzić powzięte przez Sejm krajowy na posiedzeniu dnia 16. października 1888 uchwały powyższe, o ile zatwierdzenia cesarskiego wymagały.

Po tym obszernym wstępie, w którym przypomnieliśmy uchwały Wysokiego Sejmu i starania Wydziału krajowego aż do połowy 1888 r. o założenie publicznych składów w Krakowie i Lwowie, przystępujemy do właściwego przedmiotu niniejszego sprawozdania, to jest do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi działania Wydziału krajowego w celu założenia publicznego składu krajowego na zboże i spirytus w Krakowie połączonego z wolnym składem,

a to w wykonaniu powyższej uchwały Wys. Sejmu z 16. października 1888, o ile uchwała ta tyczy się tego zakładu; albowiem wykonanie jej pod względem założenia i urządzenia tego składu w Krakowie miał poruczone Departament II. Wydziału krajowego. O staraniach i działaniach Wydziału krajowego w celu założenia publicznego składu we Lwowie, złoży Wydział krajowy Wys. Sejmowi oddzielne sprawozdanie, gdyż wykonanie tej części uchwały sejmowej miał poruczony Departament IV.

Gdy układy z Magistratem i Radą miejską w Krakowie, rozpoczęte jeszcze z początkiem 1888 r. w skutku uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 20. stycznia 1888 o założenie publicznego składu w Krakowie, a następnie o przyjęcie go w zarząd, gdyby skład ten kraj założył, przewlekły się zbyt długo, — Wydział krajowy ułożył 18. lipca 1888 r. z komisją wyznaczoną przez Radę nadzorczą Towarzystwa wzajemnego kredytu projekt umowy, a raczej główne warunki umowy, mocą których, „Towarzystwo wzajemnego kredytu, chcąc oddać usługę krajowi i przyczynić się do dobra rolników, lecz nie mogąc ani majątkiem, ani dochodami własnymi do tego się przyczynić, podejmuje się zarządu publicznym składem krajowym w Krakowie jako pełnomocnik Wydziału krajowego“. Według głównych warunków tej umowy, Wydział krajowy porucza Towarzystwu wzajemnego kredytu jako swojemu pełnomocnikowi bezpośredni zarząd publicznym składem krajowym, czyli całe fachowe prowadzenie tego przedsiębiorstwa. Całe urządzenie składu wykonane będzie wyłącznie kosztem skarbu krajowego a Towarzystwo wzajemnego kredytu obejmie skład zupełnie urządzony. Towarzystwo wzajemnego kredytu mianuje urzędników publicznego składu krajowego według etatu zatwierdzonego przez Wydział krajowy i oddała tychże. Wydział krajowy ułoży regulamin publicznego składu odpowiednio obowiązującym ustawom i ustanowi taryfę opłat za składowe, asekurację i wszelkie manipulacje z produktami złożonymi w magazynach publicznego składu, a Towarzystwo wzaj. kredytu przyjmuje obowiązki ścisłego stosowania się do wszystkich przepisów regulaminu i strzeżenia postanowień ustaw dotyczących się składów publicznych. Wszelkie wydatki na administrację publicznego składu, na utrzymanie budynków, pokryte będą na rachunek funduszu krajowego; a natomiast wszelkie wpływy i dochody składu publicznego pobierane będą na rachunek tegoż funduszu; zaś Towarzystwo wzajemnego kredytu obowiązuje się zaprowadzić i utrzymywać ścisłą rachunkowość. Innych szczegółowych warunków umowy ułożonych i podpisanych dnia 18. lipca 1888 nie przytaczamy tutaj, gdyż uzupełnione

Alegat 1.

odpowiednio ustawie z d. 28. kwietnia 1889 o publicznych składach, rozwinięte są w formalnym kontrakcie zawartym między Wydziałem krajowym a Towarzystwem wzajemnego kredytu w dniu 22 września 1889, a podanym w zbiorze załączników.

Na mocy przytoczonej uchwały sejmowej z 16. października 1888 sankcyonowanej przez Jego Ces. i Król. Apostolską Mość, Wydział krajowy zaciągnął od Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie pożyczkę $4\frac{1}{2}$ procentową w kwocie 400.000 zł. w. a., spłacalną w 50 półrocznych ratach, począwszy od 1. stycznia 1889 r. Suma ta służyła do pokrycia wszelkich wydatków na założenie i urządzenie publicznych składów krajowych tak w Krakowie jak i we Lwowie.

Jakkolwiek podamy poniżej rachunek wydatków na zakupienie placu i magazynów na publiczny skład w Krakowie, na ich przebudowanie i urządzenie składu zbożowego, na zbudowanie składu spirytusowego, domu administracyjnego i t. d. tu już nadmieniamy, że połowa tej sumy to jest 200.000 zł. w. a. wystarczyła na te wszystkie wydatki.

Na oprocentowanie i umorzenie tej pożyczki 400.000 zł. w. a. zamieścił Wys. Sejm w budżetach na rok 1888 i 1889 odpowiednie kwoty, z których zapłacono dotychczas dwie raty umorzenia i procent, łącznie 22.733 zł. 26 ct. w. a.

W wykonaniu uchwały sejmowej z 20. stycznia 1888 rozpoczął Wydział krajowy jeszcze w maju 1888 starania o nabycie gruntów lub magazynów odpowiednich na składy

krajowe. Po bezskutecznych rokowaniach z c. k. uprzyw. koleją północną cesarza Ferdynanda o nabycie od tejże gruntu najodpowiedniejszego pod te składy, zakupił Wydział krajowy kontraktem z dnia 18 września 1888 grunt wraz z magazynami zbożowymi od galicyjskiego banku dla handlu i przemysłu w Krakowie za cenę 120.000 zł. w. a., z której to sumy wypłacił 119.500 zł. w. a., zaś 500 zł. w. a. zatrzymał na koszt uporzędowania hipoteki realności zakupionej, co uskutecznił już zostało. Oprócz tego od kontraktu kupna tej realności zapłacono c. k. skarbowi państwa należność w kwocie 4975 zł. w. a.

Realność ta zapisana pod l. 139 i 140 w V. dzielnicy miasta Krakowa, położona przy ulicy Warszawskiej w pobliżu magazynów i dworca kolei północnej, ma powierzchnię 1 morg 160 sążni kw. W chwili zakupu tej realności znajdowały się w niej budynki następujące:

1) Magazyn murowany zbożowy o trzech kondygnacjach składowych, mianowicie: parter, pierwsze i drugie piętro, kryty blachą żelazną, 51 metrów długości, 14:35 metrów szerokości, a 10:23 met. wysoki mogący pomieścić około 2200 metrów sześciennych (około 1750 ton) zboża. Pod połową tego magazynu są piwnice mogące służyć na skład beczek próżnych.

2) Magazyn zbożowy parterowy, o ścianach z muru pruskiego, z powałą strychową, kryty częścią blachą, częścią łupkiem, 50 metrów długości i 13:5 metrów szerokości, mogący pomieścić około 1300 metrów sześciennych (około 1000 ton) zboża.

3) Magazyn zbożowy parterowy drewniany, kryty papą, 50 metrów długości a 10½ metrów szerokości, mogący pomieścić około 530 metrów sześciennych (około 400 ton) zboża.

4) Dom parterowy murowany bez piwnic, kryty blachą cynkową, o powierzchni zabudowanej 120 metrów kwadratowych przeznaczony na mieszkanie dla magazyniera.

5) Dom mieszkalny, w części jednopiętrowy, murowany, w części parterowy, z pruskiego muru, znajdujący się w złym stanie i z narożnikiem wystającym w ulicę Warszawską, o powierzchni 244 metrów kwadratowych, zajmowany w chwili zakupu przez szynk i jednego lokatora.

6) Szopa drewniana w bardzo złym stanie.

7) Tor kolejowy wraz ze zwrotnicą tarczową rozramieniający się na dwa tory, łączące magazyny zbożowe z torami kolei północnej.

Po objęciu w posiadanie zakupionej realności, ponaprawiano najpierw dachy i rynny na wszystkich trzech magazynach zbożowych, w magazynie murowanym ponaprawiano podłogę a w parterze magazynów dano w części podłogę nową, ponaprawiano wyprawę wewnętrzną i zaopatrzano wszystkie trzy kondygnacje składowe szczelnymi lamperiami na wyprawie cementowej. Wszystkie te roboty wykonano w zarządzie własnym kosztem 2510 zł. w. a.

Dla poznania najlepszego urządzenia składów na spirytus i na zboże, oraz dla poznania całej administracji składów publicznych wydających warranty wyprawił Wydział krajowy, na wniosek dyrekcji Towarzystwa wzajemnego kredytu, dla zwiedzenia wzorowych tego rodzaju zakładów za granicę: Karola hr. Scipiona (mającego objąć Dyrekcję przyszłego składu krajowego w Krakowie), p. Długoleckiego, (którego administrator tego składu publicznego, to jest dyrekcya Towarzystwa wzajemnego kredytu zamierzała mianować buchalterem), wreszcie inżyniera krajowego Stanisława Chrzęszczewskiego, (któremu Wydział krajowy poruczył wypracowanie planu budowy magazynu spirytusowego i projektu urządzeń mechanicznych w magazynie zbożowym).

Wymienieni zwiedzili składy uważane za wzorowo urządzone, w Wiedniu, Linzu, Innsbrucku, Monachium i Peszcie; obznajomili się z administracją tych składów i zebrali potrzebne materiały i rysunki. Wydatki na tę pobróż wynosiły 784 zł. 34. ct. w. a. i pokryte zostały przez skarb krajowy z sumy wyznaczonej na założenie składów publicznych, a które w niniejszem sprawozdaniu wliczamy w poczet wydatków na składy publiczne w Krakowie.

Ponieważ ani składu na spirytus, ani budynku odpowiedniego na urządzenie w nim takiego składu nie było w rzeczywistości nabytej przez Wydział krajowy od banku gal. dla handlu i przemysłu w Krakowie, przeto w wykonaniu uchwały Wys. Sejmu polecił Wydział krajowy inżynierowi p. Chrząszczewskiemu sporządzenie planu budynku na skład spirytusu, z zbiornikami żelaznymi na 5000 hektolitrow, zbudowanego i urządzonego według najlepszych wzorów i zaopatrzonego w przyrządy do szybkiego przyjmowania, dokładnego mierzenia i oddawania spirytusu składanego przez producentów. Inżynier Chrząszczewski przedłożył Wydziałowi krajowemu plan budynku wyłącznie z cegieł i żelaza na skład spirytusu, projektując zbudowanie tego składu w miejscu, w którym stała wałca się szopa drewniana. Po zatwierdzeniu tego planu przez Wydział krajowy, przedstawiono go magistratowi miasta Krakowa dla uzyskania konsensu na tę budowę. Magistrat zarządził komisjonalne dochodzenie, wzywając na tę komisję właścicieli wszystkich sąsiednich realności. Przy pierwszym komisjonalnym dochodzeniu w dniu 14 września 1888, nadinżynier kolei północnej p. Wachtel oświadczył, że „nie jest ze strony dyrekcji tej kolei opatrzonej pełnomocnictwem do wnoszenia zastrzeżeń lub zarzutów w tej sprawie, ale jako przełożony konserwacji toru oświadcza, że zamierzona budowa leży zbyt blisko posiadłości kolejowych i zażądał, aby przed zatwierdzeniem planu przez magistrat zasiągnięto zdania c. k. jeneralnej inspekcji dróg żelaznych austriackich. Odniósł się więc magistrat miasta Krakowa w dniu 15 września 1888 do c. k. generalnej inspekcji dróg żelaznych, przesyłając plan budynku oraz plan sytuacyjny i donosząc, że w dniu 22 września 1888 odbędzie się powtórne dochodzenie komisjonalne. C. k. generalna inspekcja, odezwą z dnia 20 września 1888 l. 15143 zawiadomiła magistrat, że po rozpatrzeniu przesłanych planów, nie ma nic do zarzucenia projektowanej budowie, jeżeli skład ten będzie ogniotrwale zbudowany i ogniotrwale pokryty i jeżeli nie będzie otworów dachowych ku stronie kolei, lub jeżeli otwory te zamknięte będą grubym szkłem albo siatką drucianną.

Podczas powtórnego dochodzenia komisjonalnego w dniu 22 września 1888 inspektor kolejowy p. Alojzy Postółka i p. Stefan Drössler powtórzyli imieniem kolei północnej zastrzeżenie przeciw budowie magazynu spirytusowego, żądając, aby otrzymano zezwolenie na tę budowę od c. k. generalnej inspekcji dróg żelaznych austriackich. W odpowiedzi na to zastrzeżenie odczytał reprezentant magistratu p. Wdowiszewski odezwą c. k. generalnej inspekcji z dnia 20 września 1888 powyżej wspomnianą, mocą której zgodziła się ta inspekcja na budowę składu spirytusowego w miejscu wybranem, ze zwykłymi zastrzeżeniami wyżej wymienionymi a objętymi rozporządzeniem ministerstwa handlu o budowlach w pobliżu kolei żelaznych. Ponieważ nie wszyscy właściciele pogranicznych realności byli obcemi przy tem drugim dochodzeniu komisjonalnym, przeto w dniu 3 października 1888 odbyło się trzecie dochodzenie komisjonalne, przy którym tak reprezentant miasta radca Kwiatkowski, jak i właściciele sąsiednich realności: pp. Stanisław hr. Tarnowski i Juliusz Przeworski oświadczyli do protokołu, że nie mają nic przeciw zamierzonej budowie. Jednak reprezentanci kolei północnej inżynierowie Wachtel i Schoskola powtórzyli swoje zastrzeżenie podane do protokołu dnia 22 września 1888, usiłując je oprzeć tym razem na ustawie budowniczej miasta Krakowa, która, jak twierdzili, orzeka, że budynek przemysłowy nie może być postawiony w odległości mniejszej niż 20 metrów od granicy sąsiedniej.

Na podstawie tych dochodzeń komisjonalnych, magistrat miasta Krakowa na posiedzeniu 13 października 1888, zważywszy iż zarzut wniesiony przez reprezentantów kolei północnej odwołujących się na ustawę budowniczą miasta Krakowa, jest bezzasadny w obec skonstatowanego faktu, iż zaprojektowany magazyn na spirytus jest budowany w większej odległości niż 20 metrów od najbliższego budynku należącego do kolei północnej, a nadto oddzielony jest drogą od budynków najbliższych kolei, wreszcie że generalna inspekcja dróg żelaznych austriackich nie czyni żadnego zarzutu projektowanej budowie składu spirytusowego, zatwierdził przedłożony plan budowli na ten skład i wydał konsens na budowę.

Pomimo tego władze kolei północnej przesyłały pismo do c. k. generalnej inspekcji dróg żelaznych austriackich, przedstawiając, że budynek zaprojektowany na skład spirytusu na placu należącym poprzednio do Banku galicyjskiego, leży w odległości 5 metrów od torów kolei północnej, (budynek ten leży o parę metrów od toru kolei ale prowadzącej do tego właśnie budynku, zaś od toru kolei północnej leży przeszło o sto metrów!) i grozi niebezpieczeństwem pożaru magazynom drogi żelaznej północnej, że przeto reprezentanci tej drogi przy komisyjnym dochodzeniu wnosili zastrzeżenia przeciw budowie tego składu. Wskutek tego pisma, wystosowała generalna inspekcja dróg żelaznych austriackich odezwę do magistratu miasta Krakowa z d. 6. grudnia 1888 (gdy już budynek na skład spirytusu był ukończony), w której odwołując się na ostatni ustęp swojej decyzji z 20. września 1888, zażądała, aby Magistrat powstrzymał wykonanie budowy składu spirytusowego, lub też przed ostatecznym rozstrzygnięciem przedłożył całą sprawę generalnej inspekcji dróg żelaznych. Odpowiadając na tę odezwę, prezydent miasta Krakowa, na zasadzie decyzji magistratu z 15. grudnia 1888, przypomniał generalnej inspekcji cały tok sprawy; zwrócił jej uwagę iż notą z 15. września 1888 magistrat zawiadomił c. k. generalną inspekcję, że dochodzenie komisyjne naznaczono na 22. września, a generalna inspekcja pismem z 20. września 1888 zawiadomiła magistrat, iż „z swego urzędowego stanowiska, rozpatrzywszy przedłożone sobie plany, nie ma do uczynienia żadnego zarzutu projektowanemu budynkowi na skład spirytusu, jeżeli ten będzie z materiału ogniotrwałego zbudowany i ogniotrwale pokryty“. Dalej w piśmie tem swoim prezydent miasta Krakowa przedłożył generalnej inspekcji, że po trzechkrotnem dochodzeniu komisyjnym, przekonawszy się, iż twierdzenie na którym reprezentanci kolei północnej opierali swoje zastrzeżenie przy ostatnim dochodzeniu komisyjnym, jest nienzasadnionem, gdyż najbliższy budynek kolejowy leży dalej niż 20 mtr. od budynku projektowanego na magazyn spirytusowy, oraz przekonawszy się, że projektowany skład zbudowany będzie odpowiednio warunkom wskazanym przez generalną inspekcję — magistrat zatwierdził uchwałą z dnia 13. października 1888 plany i wydał konsens na budowę, która w ciągu miesiąca listopada wykonaną została i jest już ukończona, a więc wstrzymaną być nie może.

Po otrzymaniu konsensu na budowę składu na spirytus, budowę tę wykonał według planu i kosztorysu przez inżyniera krajowego p. Stanisława Chrzęszczewskiego wypracowanego, budowniczy p. Jacek Matusiński, jako przedsiębiorca za cenę ryczałtową umówioną kontraktem w kwocie 10.750 zł. w. a. Roboty nie objęte kosztorysem, a koniecznie potrzebne z powodu zmian zażądanych przez fabrykę Paukscha, (która dostarczała zbiorników i całego wewnętrznego metalowego urządzenia magazynu), kosztowały razem 1.099 zł. 6 ct. w. a. Nowy więc budynek na skład spirytusu, murowany i sklepiony, zbudowany w kształcie trapezu, 22:80 mtr. i 29:35 mtr. długi, a 15:60 mtr. szeroki, o więźbie dachu łukowej, kryty blachą cynkową i służący na pomieszczenie rezerwoarów o 5.000 hektolitrach pojemności spirytusu, kosztował ogółem 11.849 zł. 6 ct. w. a.

O dostarczenie pięciu zbiorników żelaznych po 1.000 hektolitrów objętości każdy, tudzież innych urządzeń mechanicznych magazynu spirytusowego, służących do odbierania, mierzenia i oddawania spirytusu, zawarł Wydział krajowy układ ze znaną firmą H. Pauksch i Spółka w Landsbergu nad Wartą, jako dającą największą rękojmię dobrego wykonania całego urządzenia według najlepszych wzorów. Cena ryczałtowa kontraktem umówiona, a po przeprowadzonych próbach i kolaudacji wypłacona, wynosi 17.614 zł. w. a.

Próby wodne wytrzymałości rezerwoarów, pomp i naczyń pomocniczych, przeprowadzone w obecności członka Wydziału krajowego, delegata Towarzystwa wzajemnego kredytu, rzeczoznawców i zastępcy fabryki Paukscha, w dniach 8., 11., 15., 17. i 19 kwietnia 1889 kosztowały wraz z dostawą wody do prób, 320 zł. 40 ct. w. a. Wydatek więc na urządzenie wewnętrzne magazynu o pięciu rezerwoarach mieszczących 5.000 hektolitrów spirytusu, wy-

nosił ogółem 17.934 zł. 40 ct., a cały magazyn spirytusowy wraz z zupełnem, a najlepszem wewnętrznem urządzeniem kosztował 29.783 zł. 40 ct. w. a.

Protokoły kolaudacyjne z dnia 30. kwietnia, 15. maja 1889 (złożone w kancelaryi sejmowej) świadczą, że tak budowa magazynu jak i jego wewnątrz urządzenie, zostały zgodnie z planami i zupełnie dobrze wykonane.

Równocześnie polecił Wydział krajowy urządzić wewnątrz magazyn murowany na skład zboża przeznaczony i zaopatrzyć go w mechaniczne przyrządy do odbierania, ważenia, wyciągania na wyższe piętra, przesuwania na odpowiednie miejsca, przewietrzania i czyszczenia zboża. Na podstawie planu i kosztorysu wypracowanego przez inżyniera krajowego p. Stanisława Chrzęszczewskiego według najlepszych wzorów, a zatwierdzonego przez Wydział krajowy, zarządzone dostarczenie i ustawienie tych wszystkich przyrządów. Dostarczenie i ustawienie tych urządzeń mechanicznych oddał Wydział krajowy za kontraktem trzem firmom: Dyrekcji gazowni miejskiej w Krakowie, fabryce L. Zieleniewskiego w Krakowie i fabryce G. Luthra w Brunzswigu. Mianowicie: Dyrekcji gazowni miejskiej w Krakowie poruczył Wydział krajowy dostarczenie i umontowanie motoru gazowego o sile 12 koni mechanicznych, z dodaniem i przeprowadzeniem rur gazowych i wodnych, tudzież z urządzeniem rezerwoaru na wodę, za cenę ryczałtową 4.050 zł. w. a. Gazownia dostarczyła i umontowała motor o sile 14 koni mechanicznych, bez zwiększenia ceny wyżej umówionej, a motor ten służy do poruszania: wyciągalni mechanicznej, elewatora wraz z wagą automatyczną, transmisji, taśm transportowych przeznaczonych do przenoszenia zboża i innych przyrządów, o których niżej będzie mowa, a nadto wystarcza do poruszania maszyny dynamo-elektrycznej, która wytwarza prąd elektryczny użyty do oświetlenia magazynu zbożowego lampami żarowymi elektrycznymi.

Fabryka L. Zieleniewskiego w Krakowie wykonała i dostarczyła wyciągalnię mechaniczną do windowania zboża w worach na wyższe kondygnacje składu. Wyciągalnia ta o normalnym obciążeniu 600 klgr., przy użyciu siły 5 koni parowych i chyżości 200 milim. na sekundę, wyciągnąć może na najwyższą kondygnację składu 180 worów zboża po sto klgr. w godzinę, wliczając już w to czas potrzebny na naładowanie i wyładowanie worów, tudzież spuszczenie wyciągalni na dół. Nadto fabryka ta dostarczyła transmisji wraz z pasami i łożami Sellersa i t. d. Wszystkie te przyrządy dostarczyła i ustawiła fabryka ta za umówioną kwotę 3.190 zł. 28 ct. w. a.

Znana w środkowej Europie z dokładnego wyrobu udoskonalonych przyrządów do ważenia automatycznego zboża zsypanego (rinfusa), podnoszenia go na wyższe piętra i przesuwania po taśmach wzdłuż magazynu, fabryka G. Luthra w Brunzswigu dostarczyła i ustawiła: dwie wagi automatyczne z lejami systemu patentowanego Reuthera i Reisserta, na których można przeważać przecięciowo na godzinę 10.000 klgr. zboża twardego a 8.000 klgr. zboża miękkiego; elewatora podnoszącego na wyższe piętra na godzinę przecięciowo 10.000 klgr. zboża twardego; taśmy transportowe (Chotchone) wzdłuż dwóch wyższych kondygnacji magazynu; kolej żelazną z dwoma wózkami do przesuwania zboża po szynach, dwie maszyny aspiracyjne z sitami, podwójnym separatorem i eshaustorem i t. d. Za dostarczenie tych maszyn i ustawienie przez monterę przysłanego z fabryki G. Luthra, wypłacono za pośrednictwem dyrekcji Towarzystwa wzajemnego kredytu, odpowiednio do układu, 15.615 marek, które kupiono za 8.973 zł. 46 ct. w. a. Za roboty murarskie, ciesielskie i stolarskie, nieodzowne do ustawienia tych wszystkich przyrządów, wykonane we własnej administracji pod nadzorem inżyniera Chrzęszczewskiego wydano 1.400 zł. w. a.

Ogół przeto wydatków na urządzenia mechaniczne w głównym magazynie zbożowym wynosi 17.613 zł. 74 ct. w. a.

Oprócz dania zaliczek powyż wymienionym firmom przy dostarczeniu wszystkich tych przyrządów, wypłata reszty należności za dostawę i ustawienie tychże, nastąpiła do-

piero po ich wypróbowaniu i odbyciu kolaudacyi w dniu 6. września 1889 przez komisję złożoną: z członka Wydziału krajowego piszącego niniejsze sprawozdanie, dyrektora Towarzystwa wzajemnego kredytu p. Henryka Kieszkowskiego, przyszłego dyrektora składu publicznego p. Karola hr. Scipiona, prezesa Rady powiatowej krakowskiej Alf. Milieskiego, nadinżyniera kolei Karola Ludwika Edwarda Heppego, mechanika warsztatów tejże kolei Edmunda Ressiga, profesora mechaniki wyższej szkoły przemysłowej Karola Stadtmüllera i inżyniera krajowego St. Chrząszczewskiego. Ta komisya kolaudacyjna uznała wszystkie przyrządy za odpowiednio wykonane i dobrze funkcyonujące i takowe przyjęła. Protokół kolaudacyi wraz z planami magazynów i przyrządów znajduje się w kancelaryi sejmowej do przejrzania przez komisję sejmową i szanownych posłów.

Wreszcie na zakupienie przenośnych młynków i wag do innych magazynów zbożowych, wózków do przewozu worów ze zbożem w tychże magazynach, sprawienie tymczasowo chociaż małej ilości przegród dla urządzenia sąsieków na zboże zsypane, wyasygnował Wydział krajowy reskryptem z dnia 17. września b. r. 600 zł. w. a. jako zaliczkę do wyrachowania inżynierowi Chrząszczewskiemu.

Lecz jeszcze będzie potrzeba wydać około 3.000 zł. w. a. na uzupełnienie inwentarza w magazynach zbożowych, mianowicie na zakup 3.000 worków na zboże, sporządzenie kilkunastu przegród na sąsieki, kilku wialni ręcznych do dwóch drugich magazynów zbożowych i t. d.

W budynkach zakupionych od Banku galic. dla handlu i przemysłu nie było lokalu odpowiedniego dla pomieszczenia administracyi składu publicznego i jej biura wydającego kwity odbiorcze producentom składającym produkta, oraz dla pomieszczenia straży skarbowej i urzędnika skarbowego mających nadzorować „wolne“ składy na spirytus i zboże (którego to pomieszczenia winien dostarczyć według rozporządzenia ministeryalnego przedsiębiorca publicznego składu wolnego). Albowiem niewielki dom murowany wymieniony pod Nr. 5 w opisie budynków nabytych od Banku galicyjskiego, był w bardzo złym stanie, tak, że magistrat nakazał go już dawniej opróżnić, tem bardziej, że jego narożnik występował w ulicę Warszawską i musiał być zburzony. Przeto Wydział krajowy polecił zbudowanie domu administracyjnego już to przez przebudowanie wspomnionego starego budynku, już to przez dobudowanie nowej części. W taki sposób wystawiony dom administracyjny, o powierzchni zabudowanej 210 □ metrów, mieści w parterze cztery izby, mianowicie „salę targową“ dla producentów i kupców i pomieszkanie dla maszynisty; na pierwszym piętrze także cztery izby, z których trzy przeznaczone na bióra dyrektora i urzędników składu, jedna zaś dla straży skarbowej.

Plan i kosztorys budynku administracyjnego sporządził inżynier krajowy p. Chrząszczewski, a wykonał budowniczy p. Matusiński za kwotę 6.020 zł. w. a., w której jednak objęte jest także wynagrodzenie za podwyższenie muru od ulicy między składem spirytusowym, a domem administracyjnym i uporządkowanie podwórza i chodnika przed tym domem.

Na umeblowanie domu administracyjnego, przybory kancelaryjne, lampy, pieczęcie i t. p. asygnował Wydział krajowy jako zaliczkę do wyrachowania inżynierowi Chrząszczewskiemu kwotę 600 zł. w. a. z poleceniem, iżby w porozumieniu z dyrekcją Towarzystwa wzajemnego kredytu, zajął się tem umeblowaniem domu administracyjnego, które jest już ukończone.

Wreszcie zatwierdził Wydział krajowy plan i kosztorys domku murowanego przy bramie wjazdowej dla dwóch stróżów publicznego składu. Budowę tego domku kończy budowniczy p. Matusiński za cenę kosztorysową 1.270 zł. w. a.

Urzędowe godziny w składzie zbożowym będą dla publiczności, według regulaminu i porządku domowego, rano od 9 do 12, a po południu w zimie od 2 do 4, zaś w lecie od 3 do 6 godziny, przeto podczas tych urzędowych godzin nie potrzebaby wcale oświetlać maga-

zynu zbożowego. Jednakże ponieważ manipulacja ze zbożem w magazynie, mianowicie jego przewietrzanie, czyszczenie, przesypanie w worki i t. d. odbywać się musi także po godzinach urzędowych, przeto oświetlenie tego magazynu w sposób zapobiegający wszelkiemu niebezpieczeństwu ognia, było bardzo pożądanem. Ale wykonane być mogło tylko w razie, gdyby takie oświetlenie magazynu nie powodowało podwyższenia opłaty asekuracyjnej od składanego zboża. Dlatego Wydział krajowy zapytał się dyrekcję Towarzystwa wzajemnego kredytu, która jest zarazem dyrekcją Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń od ognia, czy oświetlenie murowanego magazynu zbożowego lampami elektrycznymi żarowymi, (w których żarzące się druciki platynowe zalutowane są w szkło tak szczelnie, iż do nich powietrze nie dochodzi, a druty prowadzące prąd elektryczny do tych lamp mogą być w głównym składzie po murze tylko rozprowadzone), nie wpłynie w niczem na podwyższenie opłaty asekuracyjnej od zboża w magazynie złożonego? Otrzymawszy zapewnienie, że takie oświetlenie elektryczne, dające zupełne bezpieczeństwo, nie wpłynie w niczem na podwyższenie opłaty asekuracyjnej, polecił Wydział krajowy inżynierowi p. Chrząszczewskiemu zawrzeć układ o urządzenie tego oświetlenia lampami żarowymi. Dodać tu winniśmy, że już poprzednio przeprowadzono rokowania z przedsiębiorcami takich oświeleń i przygotowano układ. Na urządzenie tego oświetlenia asygnował Wydział krajowy 1. października b. r. 1.000 zł., kwotę dostateczną, gdyż motor gazowy poruszający przyrządy mechaniczne w magazynie zbożowym, ma dostateczną siłę do poruszania także maszyny dynamo-elektrycznej.

Przeto wydatki na zakupno placu i budynków na publiczny skład krajowy w Krakowie, na przebudowanie zakupionych budynków i postawienie nowych, ich urządzenie i zaopatrzenie we wszelkie przyrządy wynoszą ogółem:

1. Na zakupno placu i budynków od Banku galic. dla handlu i przemysłu 120.000 zł.
2. Należność skarbową od kontraktu tego kupna 4.975 zł.
3. Na naprawę dachów, murów i inne roboty konserwacyjne w zakupionych budynkach 2.510 zł.
4. Na budowę składu na spirytus 11.849 zł. 6 ct.
5. Za rezerwoary żelazne i wszystkie inne przyrządy w składzie spirytusowym, wraz z wydatkiem na ich wypróbowanie 17.934 zł. 40 ct.
6. Za motor gazowy dostawiony przez gazownię miejską, wyciągnięciem mechaniczną, transmisyje i pasy dostarczone przez fabrykę Zieleniewskiego, za wagę automatyczną, elewatora, pasy transportowe, maszyny aspiracyjne i t. d. dostarczone przez fabrykę G. Luthra, ustawienie tych wszystkich przyrządów, słowem na całe urządzenie mechaniczne w murowanym składzie zbożowym 17.613 zł. 74 ct.
7. Za wagi przenośne, wózki do przewożenia worów ze zbożem, zastawy do sąsieków i t. d. 600 zł.
8. Za budowę domu administracyjnego 6.020 zł.
9. Na umeblowanie tegoż domu i przybory kancelaryjne zaliczono 600 zł.
10. Budowa domku dla stróżów 1.270 zł.
11. Oświetlenie elektryczne magazynu murowanego na zboże 1.000 zł.
12. Koszta podróży do Wiednia przy pierwszych rokowaniach z dyrekcją kolei północnej o nabycie od niej gruntu pod budowę magazynów na skład publiczny, koszta podróży komisji wyprawionej do Wiednia, Innsbrucku, Monachium, Pesztu i t. d. dla przyjrzenia się urządzeniu składów publicznych i ich administracji, koszta podróży do Krakowa i Wiednia w sprawie publicznych składów, na komisye kolaudacyjne, stemple do podań i kontraktów, telegramy, korespondencyje i inne drobne wydatki 1.512 zł.

Przeto ogół wydatków na zakupienie i urządzenie publicznego składu krajowego połączonego z publicznym składem wolnym dla zboża i spirytusu w Krakowie wynosi

185.884 zł. w. a. Całą tę sumę już wypłacono oprócz kwoty 1.350 zł. w. a., która się należy gazowni miejskiej jako reszta należności za dostarczenie motoru, lecz jej wypłata zatrzymana została, dopóki gazownia nie złoży deklaracji poręczającej dobre funkcjonowanie motoru przez lat trzy, a także oprócz kwoty kosztorysowej 1.270 zł. przeznaczonej na budowę domku dla stróżów, a jeszcze niewypłaconej z powodu, że budynek ten nie jest jeszcze komisjonalnie odebrany.

Załączamy tu plan sytuacyjny budynku publicznego składu krajowego w Krakowie w ich teraźniejszym stanie, wraz z torami kolejowymi łączącymi magazyny publicznego składu z koleją północną. Alegat 2.

Ponieważ według głównych warunków umowy o zarząd publicznego składu krajowego w Krakowie przez dyrekcję Towarzystwa wzaj. kredytu, dyrekcya ta ma prawo mianować urzędników składu publicznego według etatu ułożonego przez nią za porozumieniem z Wydziałem krajowym, a przez Wydział krajowy zatwierdzonego, — przeto dyrekcya Towarzystwa wzaj. kredytu zaproponowała następujący etat administracji miejscowej: 1) Dyrektor składu publicznego z płacą roczną 2.000 zł. 2) Zastępca dyrektora będący zarazem kontrolerem magazynów z płacą 1.500 zł. 3) Buchalter z płacą 1.200 zł. 4) Kasyer z płacą 1.200 zł. 5) Rzeczoznawca z płacą 1.200 zł. 6) Magazynier z płacą 1.200 zł. i mieszkaniem. 7) Kancelista z płacą 600 zł. 7) Maszynista z płacą 600 zł. i mieszkaniem. 9) Woźny i dwóch stróżów 1.000 zł.

Wydział krajowy etat ten zatwierdził 14. czerwca 1889 r. zastrzegając jednak, że mianowanie kancelisty nastąpi dopiero wtedy, kiedy rozwój czynności publicznego składu będzie tego wymagał. Nadto postanowił w porozumieniu z dyrekcją Towarzystwa wzaj. kredytu, że płace urzędników mianowanych przez dyrekcję (z wyjątkiem maszynisty) będą płynne dopiero na parę tygodni przed otwarciem publicznego składu; zaś bliższe oznaczenie tego terminu pozostawiono późniejszemu porozumieniu się Wydziału krajowego z dyrekcją Towarzystwa wzaj. kredytu. Obsadzenie zaś posady maszynisty i wypłacanie mu pensji jego nastąpić już musiało z chwilą zaprowadzenia w magazynach urządzeń mechanicznych.

Nowa ustawa o zakładaniu publicznych składów, ich czynnościach i wydawaniu poświadczeń składowych przez te publiczne składki, uchwalona przez obie Izby Rady państwa a zatwierdzona przez Jego Ces. i Król. Apostolską Mość w dniu 28. kwietnia r. b., orzekła w §. 3, iż do podania o koncesyę na skład publiczny należy dołączyć regulamin ułożony dla tegoż składu. Regulamin ten należało ułożyć według regulaminu wzorowego (*Musterreglement*), o którego wydanie zaważwała Izba poselska rząd w rezolucyi powziętej przy uchwalaniu 19. lutego 1889 r. wspomnianej nowej ustawy o składach publicznych. Ponieważ ministerstwo handlu zapewniło, iż regulamin taki ułoży i wyda, przeto Wydział krajowy musiał czekać na wydanie przez rząd tego regulaminu wzorowego, na którego podstawie miał regulamin dla publicznego składu w Krakowie ułożyć i dołączyć go do podania o koncesyę. Gdy w czerwcu bież. roku członkowi Wydziału krajowego piszącemu niniejsze sprawozdanie oświadczone w ministerstwie handlu, iż ministerstwo to odstąpiło od zamiaru wydania regulaminu wzorowego, ale może wyda instrukcyę co do ułożenia regulaminów, piszący niniejsze sprawozdanie ułożył przy pomocy pp. Strusiewicza i Szellenberga oraz innych rzeczoznawców i odpowiednio postanowieniom nowej ustawy z 28. kwietnia r. b. regulamin dla publicznego składu w Krakowie i główne zasady instrukcyi służbowej oraz taryfę opłat w tym składzie, którą podajemy jako załączniki. Alegat 3.
Alegat 4.

Po wypracowaniu tego regulaminu Wydział krajowy przedłożył ministerstwu handlu pierwsze podanie o koncesyę w dniu 16. lipca r. b., jednak podanie to cofnął, gdy w ministerstwie handlu oświadczone, iż wkrótce ministerstwo wyda instrukcyę do układania regula-

minów dla publicznych składów, do której należy ułożony regulamin zastosować i regulamin ten do podania o koncesję dołączyć. Gdy jednak ministerstwo handlu instrukcyi tej nie wydało do połowy sierpnia b. r. (a podobno od jej wydania całkiem odstąpiło), Wydział krajowy wniósł do ministerstwa handlu podanie w dniu 21. sierpnia o koncesję, dołączając do niego regulamin dla składu publicznego w Krakowie przez siebie wypracowany i prosząc o jego zatwierdzenie. Ministerstwo handlu przesłało ten regulamin i podanie o koncesję do ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, a zarazem odpowiednio §. 4 ustawy z d. 28. kwietnia 1889, odniosło się także do ministerstwa skarbu. Ministerstwo skarbu poleciło reskryptem z d. 17. września r. b. krajowej dyrekcji skarbu we Lwowie, aby celem ustalenia warunków ze stanowiska skarbowego dla wolnego składu w Krakowie, zarządziła na miejscu komisyonalne dochodzenie. Dyrekcya skarbu pismem z 19. września r. b. zażądała od Wydziału krajowego, iżby na tę komisyję wyprawił także swego delegata. To dochodzenie komisyjonalne, do którego Wydział krajowy wydelegował pp. Henryka Kieszkowskiego i Stanisława Chruszczewskiego, odbyło się w składach publicznych w Krakowie dnia 27. września r. b. — Na tej komisji zażądano ze strony władz skarbowych:

a) Urządzenia osobnego składu na owies, jako produktu podlegającego opłacie konsumcyjnej, ewentualnie użycia jednego ze składów na ten cel; b) utworzenia ekspozytury cłowej, względnie utrzymania asystenta cłowego z płacą 980 zł. w. a. rocznie kosztem kraju; c) utrzymania nadstrażnika skarbowego z płacą 465 zł. 75 ct. rocznie; d) urządzenia oraz utrzymania jednego pokoju z opałem i oświetleniem dla straży skarbowej.

Po obopólnem porozumieniu się, przeznaczyła komisya: magazyn murowany z urządzeniem mechanicznem, na skład zboża krajowego; magazyn drugi parterowy i część trzeciego na skład zboża transitowego; a część tego trzeciego magazynu osobno oddzieloną na skład owsa. Magazyn spirytusowy — (w którym już poprzednio na wezwanie Wydziału krajowego, c. k. urząd cechowniczy miar i wag sprawdził i zacechował wszelkie przyrządy miernicze) — uznała komisya c. k. dyrekcji skarbowej za urządzony wzorowo tak pod względem bezpieczeństwa jak i łatwości kontroli. Na przedstawienie delegatów Wydziału krajowego zgodziła się komisya, aby zaniechać ekspozytury cłowej z opłatą urzędnika w kwocie 980 zł. w. a. rocznie, natomiast miałyby administracya publicznego składu krajowego płacić urzędnikowi w miarę potrzeby dochodzącemu przepisaną takse po 70 ct. dziennie. Akta z odbycia tego komisyjonalnego dochodzenia przesłane zostały do ministerstwa; a Wydział krajowy przedsiębierze ciągle starania w ministerstwie handlu, skarbu i sprawiedliwości o jak najrychlejsze wydanie koncesyi i zatwierdzenie regulaminu; koncesya jednak na publiczny skład dla zboża i spirytusu połączony ze składem wolnym nie nadeszła do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Aby skład publiczny przyniósł znaczne korzyści produkcji krajowej, musi leżeć bezpośrednio przy drodze żelaznej lub być połączony koleją własną z siecią dróg żelaznych a dla produktów złożonych w tym składzie winien być zapewniony przewóz za opłatą według niższej taryfy ustanowionej na wielkie odległości, to jest winien skład mieć zapewnioną tak zwaną „reekspedycyę.“ Nowa ustawa z dnia 28 kwietnia 1889 o składach publicznych dąży do zapewnienia składom tej korzyści, lecz jej stanowczo nie zabezpiecza, gdyż rząd nie uczynił jeszcze zadość rezolucyi uchwalonej przez Izbę poselską Rady państwa, wzywającej rząd, aby swego wpływu użył na zarządy dróg żelaznych, iżby produktom złożonym w składach publicznych przyznano wszystkie uwzględnienia (Begünstigungen) co do reekspedycyi z dwunasto miesięcznym terminem.

Magazyny nabyte przez kraj od banku gal. dla handlu i przemysłu w Krakowie były i są istotnie połączone z drogą żelazną północną torem kolejowym idącym w części na placu składowym a będącym własnością kraju, a w części na gruncie należącym do kolei północnej, zaś kontrakt, który istniał pomiędzy bankiem gal. dla handlu i przemysłu a dyrekcją kolei

północnej, zapewniał zupełne użycie tego połączenia. Lecz kontrakt ten z dnia 27 czerwca 1876 r. zawarty, (o którego innych postanowieniach tu nie wspominamy) orzekał w §. 18., iż w razie, gdyby składy te zmieniły właściciela, nowy właściciel powinien postarać się o odnowienie kontraktu. Przeto Wydział krajowy odezwą z dnia 21 czerwca r. b. l. 26.130 zawiadamiając dyrekcję kolei północnej o nabyciu przez kraj magazynów zbożowych wraz z torem łączącym te magazyny z drogą żelazną północną, zażądał odnowienia tego kontraktu i prosił o jak najrychlejsze załatwienie tej sprawy. Dyrekcya kolei północnej nie dawała przez cały miesiąc żadnej odpowiedzi; dopiero w skutek osobistej interwencji piszącego to sprawozdanie dyrekcya kolei północnej pismem z 18 lipca r. b. oświadczyła, iż nie ma żadnej przeszkody przeciwko dalszemu istnieniu połączenia torem kolejowym pomiędzy dworcem w Krakowie a wspomnianymi magazynami, w przypuszczeniu, iż Wydział krajowy wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki płynące z kontraktu zawartego z bankiem gal. dla handlu i przemysłu w 1876 r., co do istnienia i utrzymania tego połączenia kolejowego. Lecz dalej w piśmie swoim dyrekcya kolei oświadczyła, iż poleciła zbadać, czy istniejące połączenie kolejowe będzie dostateczne; a wreszcie dodała, że dopóki nie będą ostatecznie zakończone układy dotyczące się rezerwoarów (to jest składu na spirytus), nie dozwala dyrekcya przeprowadzania towarów niebezpiecznych co do ognia, jako to: spirytusu, nafty i t. p.

Na tę przewlekającą załatwienie sprawy odpowiedź kolei północnej, którą podajemy w załącznikach, wystosował Wydział krajowy do dyrekcji kolei pismo w dniu 27 lipca r. b. Alegat 5. l. 31.539, oświadczając, że przyjmuje wszystkie warunki umowy z dnia 27 czerwca 1876 zawartej pomiędzy koleją północną a poprzednim właścicielem magazynów to jest bankiem gal. dla handlu i przemysłu a tem samem wstępuje Wydział krajowy we wszystkie prawa i obowiązki z umowy tej wypływające. Co się zaś tyczy zastrzeżeń i uwag dyrekcji kolei północnej, oznajmił Wydział krajowy w swoim piśmie co następuje: „Wprawdzie zastępcy c. k. uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda wnieśli byli zastrzeżenie przeciw budowie magazynu spirytusowego w realności zakupionej od banku gal. dla handlu i przemysłu w Krakowie, jednakże c. k. generalna inspekcya kolei austriackich, która badała plany tej budowy przedłożone jej przez magistrat miasta Krakowa, oświadczyła w piśmie z dnia 20 września 1889, że nie ma nic do zarzucenia projektowanej budowie magazynu na spirytus, jeżeli budynek ten będzie postawiony z ogniotrwałego materiału i ogniotrwale pokryty. Zaś władza udzielająca konsens na budowę, to jest magistrat miasta Krakowa, uznał bezzasadnem zastrzeżenia zastępców kolei północnej, po urzędowem skonstatowaniu, że projektowany ogniotrwale murowany budynek na skład spirytusu jest oddalony od najbliższych budynków kolei północnej dalej niż 20 metrów; zatwierdził więc w dniu 13 października 1888 przedłożone sobie plany i wydał konsens na budowę. Gdy więc skład na spirytus zbudowano na mocy udzielonego konsensu i z materiału ogniotrwałego i ogniotrwale go pokryto, gdy nad to odpowiada dokładnie wszystkim wymogom wskazanym przez generalną inspekcję dróg żelaznych austriackich w jej piśmie z dnia 20 września 1888, przeto nie może stać na przeszkodzie dowozowi i wywozowi spirytusu w tym magazynie składanego torem łączącym ten magazyn z koleją północną Cesarza Ferdynanda.“

Wydział krajowy zwrócił nadto uwagę dyrekcji kolei północnej, że publiczny skład Krakowie przeznaczony jest tylko dla zboża i spirytusu, że zatem w tym składzie nie mogą być składane ani olej skalny ani inne łatwo zapalne towary.

Co do rekonstrukcji a względnie zmiany istniejących torów łączących publiczny skład krajowy z dworcem kolei północnej, którą to rekonstrukcję dyrekcya drogi żelaznej północnej sądziła być potrzebną z powodu prawdopodobnego znacznego zwiększenia się przywozu i odwozu produktów do składu publicznego kraj. i z tegoż składu, — oświadczył Wydział krajowy, że według jego zdania nie można jeszcze w tym roku, a prawdopodobnie w następnym spodziewać się takiego wzmożenia się ruchu w składzie publicznym krajowym,

mianowicie wobec nieurodzaju tegorocznego, aby to wskazywało przebudować już teraz tory kolejowe łączące skład z dworcem kolei żelaznej. Ponieważ zaś ułatwienia dowozu i wywozu produktów do i ze składu publicznego wymaga dobro tego składu, przeto gdyby okazało się, że istniejące tory łączące skład z dworcem, są istotnie niedostateczne, wówczas zastosowane zostaną postanowienia §. 5 układu z dnia 27 czerwca 1876.

Dyrekcya kolei północnej dopiero w połowie sierpnia b. r. przesłała Wydziałowi krajowemu pismo z d. 14. sierpnia b. r. wraz z dodatkiem do kontraktu mieszczącym warunki tak niemożliwe do przyjęcia, iż pismo to wywarło w Wydziale krajowym bardzo przykre wrażenie, które zapewne Wysoka Izba podzieli, gdy je odczyta. Zaprojektowany dodatek podajemy dosłownie w załącznikach, aby Wysoki Sejm sam osądził, czy na te dodatkowe warunki mógł Wydział krajowy przyzwolić imieniem kraju.

Alegat 6.

Niczem nie można uzasadnić żądań postawionych przez dyrekcję kolei północnej w dodawanych przez nią do kontraktu artykułach 3 i 4, brzmiących:

„Wydział krajowy przyjmuje zobowiązanie wynagrodzenia szkód wszelkich, które wyniknąby mogły wskutek uszkodzenia wozów, towarów lub innych przedmiotów, należących do kolei północnej lub jej opiece powierzonych, spowodowanego zapaleniem spirytusu znajdującego się w wagonach, przed odebraniem tychże przez zarząd kolei, a względnie po ich oddaniu zarządowi składu publicznego, bez względu na to, czy wagony te znajdować się będą na stacyi kolejowej w Krakowie, czy też na torach łączących stację z magazynami składu publicznego.“

„Wydział krajowy zobowiązuje się wynagrodzić c. k. uprzyw. kolei północnej ces. Ferdynanda wszelką szkodę, którąby kolej ta poniosła bezpośrednio lub pośrednio wskutek budowy i istnienia, a względnie używania składu spirytusowego.“

Dyrekcya kolei północnej żąda poręki wynagrodzenia przez kraj wszelkich szkód, któreby mogły wyniknąć w budynkach lub własności drogi żelaznej północnej z magazynu spirytusowego zbudowanego ogniotrwale w rzeczywistości będącej własnością publicznego składu krajowego, a zbudowanego za konsensem magistratu i zezwoleniem c. k. generalnej inspekcji dróg żelaznych! — Czy zaś sama poręcza wynagrodzenie za szkody, które daleko łatwiej zrządzone być mogą w składach krajowych i sąsiednich budynkach z powodu obok położonych składów kolei północnej, zbudowanych z drzewa, a w których zarząd kolei składa nie tylko spirytus, ale także w wielkich ilościach naftę, zapalki i inne palne materiały! (Te drewniane składy kolei północnej oznaczone są na dołączonym szkicu.)

Gdy dyrekcya kolei północnej nie chciała od postawionych, a nieprzyjmowalnych warunków odstąpić, Wydział krajowy wystosował do ministerstwa handlu w dniu 6. września b. r. l. 38.558 podanie, które w dosłownem brzmieniu w załącznikach zamieszczamy. W piśmie tem, po obszernem przedstawieniu całej sprawy i uzasadnieniu swych żądań, Wydział krajowy odwołując się do §. 42 ustawy z d. 28. kwietnia 1889 r. o składach publicznych, upraszał ministerstwo handlu, aby drogą urzędową przeprowadziło uregulowanie wzajemnych stosunków między dyrekcją kolei północnej, a publicznym składem własnością kraju będącym, położonym w Krakowie przy dworcu tej kolei.

Alegat 7.

Ministerstwo handlu sprawę tę wzięło w rękę, lecz jeszcze jej nie ukończyło, lecz pomimo licznych starań Wydziału krajowego w ministerstwie handlu, dotychczas sprawa ta załatwioną nie została, otrzymał jednak Wydział krajowy obietnicę, że przed końcem października załatwioną będzie.

Wniósł także Wydział krajowy w dniu 7. września 1889 l. 38.741 do generalnej dyrekcji dróg żelaznych austriackich o uwzględnienie taryfowe w przewozie produktów do publicznego składu krajowego w Krakowie i z tegoż składu drogami żelaznymi państwowemi. Dyrekcya generalna tych dróg w piśmie z dnia 21. września r. b. l. 16.164/V. oświadczyła,

iż podanie to odstąpiła dyrekcji kolei północnej, przy której leży skład publiczny krajowy, gdyż dopiero po otrzymaniu przyznania „reekspedycyi“ przez dyrekcję drogi żelaznej północnej będzie mogła dyrekcya dróg żelaznych austriackich udzielić uwzględnienie.

Skład publiczny krajowy w Krakowie na zboże i spirytus jest więc od paru miesięcy zupełnie gotowy, jego urządzenie wewnętrzne całkiem ukończone, jego administracya przygotowana, jednak skład ten nie mógł być dotychczas otwarty z powodu niewydania jeszcze koncesyi przez ministerstwo handlu, (którego jednak nadejścia w tych dniach oczekujemy), oraz z powodu, iż ministerstwo handlu nie uregulowało jeszcze wzajemnych stosunków między dyrekcją kolei północnej i składem publicznym krajowym w Krakowie co do użytkowania z torów kolejowych łączących drogę żelazną północną z publicznym składem krajowym.

W zakończeniu tego sprawozdania, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o założeniu i urządzeniu w Krakowie publicznego składu krajowego, połączonego z wolnym składem na zboże i spirytus.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 20. października 1889.

Marszałek krajowy:

Tarnowski, w. r.

Sprawozdawca:

Leon Chrzanowski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

(Odpis.)

Między Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim działającym przez Członka swego J. W. Leona Chrzanowskiego w myśl pełnomocnictwa dtto. Lwów dnia 20. września 1889, ze strony jednej, a Towarzystwem wzajemnego kredytu w Krakowie ze strony drugiej, zawartą została w dniu dzisiejszym następująca:

U m o w a.

§. 1.

W wykonaniu uchwał Sejmu krajowego z dnia 20. stycznia 1888 i 16. października 1888 założył Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim w Krakowie w realności l. 139 i 140 dz. V. publiczny skład krajowy dla zboża i spirytusu, połączony z publicznym składem wolnym i wniósł do c. k. ministerstwa handlu podanie o udzielenie sobie wymaganej ustawami koncesyi w myśl §. 4. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 N. 64 dz. pr. p., na które to podanie decyzya ministerstwa dotąd nie zapadła.

Gdy Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, pragnąc ze swej także strony oddać usługę krajowi i przyczynić się do dobra rolników, oświadczyło gotowość podjęcia się zarządu i prowadzenia pomienionego publicznego składu krajowego pod zwierzchnictwem Wydziału krajowego i w charakterze pełnomocnika Wydziału, przeto Wydział krajowy, imieniem funduszu krajowego działający, powierza niniejszem Towarzystwu wzajemnego kredytu w Krakowie, jako swemu pełnomocnikowi bezpośredni zarząd i całe fachowe prowadzenie wzmiankowanego publicznego składu krajowego dla zboża i spirytusu, połączonego z publicznym wolnym składem w Krakowie, jak niemniej zarząd całej realności l. 139 i 140 dz. V. w Krakowie, a to od chwili, kiedy uzyskaną zostanie koncesya ministerstwa oraz w ramach i na warunkach reskryptem rządowym w tej mierze wskazanych.

W tym celu oddaje Wydział krajowy Towarzystwu wzajemnego kredytu tak realność l. 139 i 140 dz. V. w Krakowie, jakoteż i składy w niej istniejące wraz z całym urządzeniem kosztem funduszu krajowego dokonaniem w administracyę, z tem nadmienieniem, że wszelkie dalsze zmiany, adaptacye i budowle również na koszt funduszu krajowego przedsiębrane być mają, wszelako do wykonania adaptacyj i nowych budowli lub rozszerzenia już istniejących, zezwolenie poprzednie Wydziału krajowego zasięgniętem być winno.

§. 2.

W myśl powyższego upelnomocnienia Towarzystwo wzajemnego kredytu jest upoważnione:

a) do przyjmowania na skład publiczny krajowy zboża wszelkiego rodzaju i spirytusu, zawierania w tej mierze ze stronami umów, oraz wydawania stronom imieniem przedsiębiorstwa poświadczeń przewidzianych w §§. 17. i 18. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. pr. p.;

b) do poddawania się w sporach ze stronami pod sąd polubowny, mianowania arbitrów i superarbitra i zeznawania imieniem Wydziału krajowego zapisów na sąd polubowny;

c) przyjmowania pieniędzy bądźto z taks i opłat, bądź z tytułu wynagrodzeń aseku-racyjnych lub z innych tytułów płynących i kwitowania ważnie z odbioru;

d) przedsiębrania ubezpieczeń złożonych na skład towarów od ognia;

e) przedsiębrania licytacji tychże towarów w wypadkach ustawą dozwolonych;

f) podpisywania firmy przedsiębiorstwa przez każdorazowych swoich dyrektorów lub ich zastępców, jak niemniej do nadawania pojedynczym urzędnikom publicznego składu krajowego prawa podpisywania tejże firmy;

g) mianowania i oddalania wszelkich urzędników i sług składu krajowego i zawierania z nimi umów służbowych. W tym celu układany będzie corocznie przez Towarzystwo wzajemnego kredytu etat płac urzędników i sług i przedkładany Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia;

h) administrowania całą realnością l. 139 i 140 dz. V. w Krakowie;

i) prowadzenia w razie potrzeby sporów, zawierania ugód sądowych i ustanawiania w tym celu pełnomocników lub zastępców prawnych z władzą, jaką za stosowną uzna; — wreszcie

k) do przedsiębrania w sprawie należytego prowadzenia przedsiębiorstwa publicznego składu krajowego w Krakowie wszystkiego tego, cokolwiek za potrzebne lub pożyteczne uzna, choćby do tego nawet szczegółowe pełnomocnictwo potrzebnem było.

Wszelkie koszta administracji wypływające z prowadzenia pomienionego przedsię-biorstwa, do których i podatki należą, ciężyć będą na funduszu krajowym, który też takowe bez regresu do Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie ponieść jest obowiązany.

§. 3.

Natomiast przyjmuje na siebie Towarzystwo wzajemnego kredytu następujące obowiązki:

a) prowadzenia przedsiębiorstwa publicznego składu krajowego w Krakowie połączo-nego z publicznym składem wolnym z fachową znajomością i pieczołowitością porządnego kupca;

b) przestrzegania ścisłego przepisów ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 Nr. 64. dz. pr. p. oraz innych ustaw i rozporządzeń rządowych, tak już wydanych, jakoteż w przyszłości wydać się mających, odnoszących się do publicznych składów, zwłaszcza też przestrzegania przepi-sów skarbowych;

c) stosowania ścisłego postanowień regulaminu, tudzież taryfy opłat oraz dopilnowania w granicach możliwości, by te postanowienia także przez klientów ściśle przestrzegane były;

d) zaprowadzenia i utrzymywania przy zarządzie publicznego składu krajowego dokła-dnej rachunkowości z prowadzenia całego przedsiębiorstwa;

e) przedkładania co miesiąc Wydziałowi krajowemu zamknięcia rachunków, oraz sprawozdania o ruchu i obrocie towarów na skład przyjętych.

§. 4.

Wydział krajowy wykonywa naczelną nadzór nad publicznym składem krajowym w Krakowie, ma on prawo kontroli oraz wglądania we wszelkie czynności zarządu, a to tak przez organa swoje, stale ku temu zamianowane, jako i przez umyślnych swych delegatów.

Wydział krajowy układa regulamin dla publicznego składu krajowego, oraz zatwierdza taryfę opłat za składowe, asekurację i wszelkie usługi i przedsięwzięcie zmiany w takowych w miarę potrzeby. W tej mierze Towarzystwo wzajemnego kredytu czynić będzie Wydziałowi krajowemu przedstawienia oparte na nabytych doświadczeniach.

Wreszcie zatwierdza Wydział krajowy coroczny etat płac urzędników i sług oraz zamknięcie rachunków.

§. 5.

Towarzystwo wzajemnego kredytu otworzy w księgach swoich dla stosunku swego z Wydziałem krajowym, niniejszą umową objętego, rachunek bieżący, w który wszelkie wpływy, jakoteż wszelkie wydatki zapisywane będą. Rachunek ten będzie kwartalnie zamykany, a nadwyżka tej stronie wynagradzana, na czyją korzyść saldo wypadnie. Na żądanie Towarzystwa wzajemnego kredytu winien Wydział krajowy nawet w ciągu kwartału czyli każdego czasu pokryć nadwyżkę, jakaby się z rachunku tego na korzyść Towarzystwa okazywała, może też nawzajem żądać przelania nadwyżki na rzecz funduszu krajowego przypadającej, do kasy krajowej. W rzeczonym rachunku bieżącym procent wzajemnie liczony będzie po $4\frac{1}{2}$ od sta aż do oddzielnej w tym względzie umowy.

§. 6.

Po pierwszym roku administracyi będzie wedle potrzeby corocznie układanym przez Wydział krajowy wspólnie z Towarzystwem wzajemnego kredytu preliminarz publicznego składu krajowego na rok następny. Towarzystwu wzajemnego kredytu dozwolonem zostaje virement w granicach ogólnej cyfry wydatków zwyczajnych tym preliminarzem ustanowionych. Rok kalendarzowy będzie rokiem administracyjnym składu publicznego krajowego.

§. 7.

Umowa niniejsza zostaje zawartą na lat sześć od chwili w §. 1. określonej i może być milcząco na dalsze lat sześć przedłużoną; każdej jednak ze stron kontraktujących służy prawo umowę tę każdego czasu na rok naprzód wypowiedzieć. Ekspirowanie niniejszej umowy czy to przez upływ czasu, czy w skutek wypowiedzenia, następuje dopiero z końcem roku administracyjnego, bez względu na dzień, w którym umowa w życie weszła.

§. 8.

Wszelkie koszta, stemple i należitości skarbowe z zawarciem tej umowy połączone, ponosi Wydział krajowy bez regresu do Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie.

§. 9.

Pokrycie kosztów sprawowanej przez Towarzystwo wzajemnego kredytu administracyi objęte będzie etatem, o którym w §. 5. jest mowa.

§. 10.

Strony kontraktujące zastrzegają sobie po nadejściu koncesyi z c. k. ministerstwa niniejszą umowę odpowiednio zmienić lub też dodatkowymi postanowieniami uzupełnić.

Kraków dnia 22. września 1889.

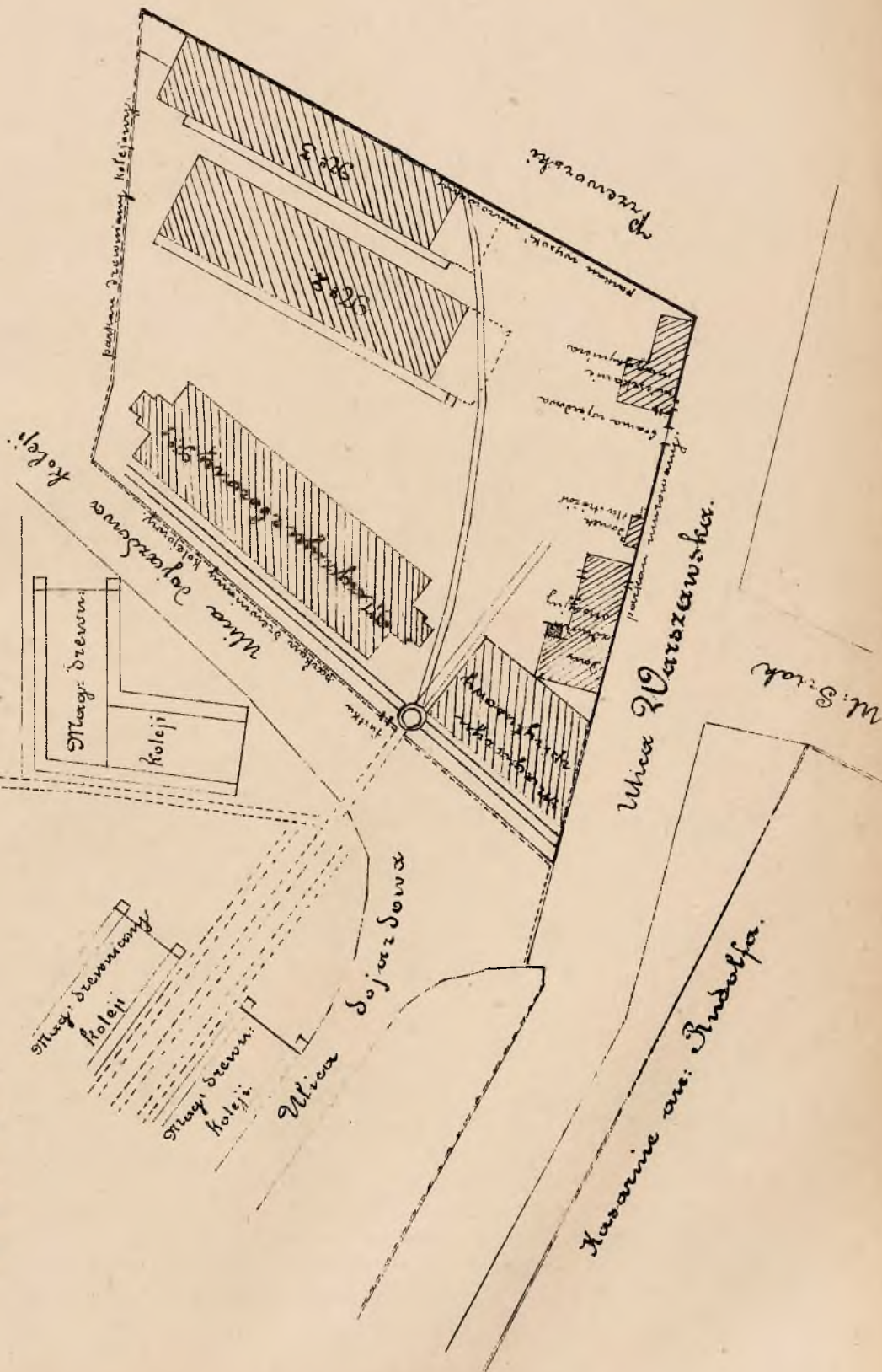
Leon Chrzanowski w. r.
członek Wydziału krajowego.

Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie:

H. Kieszkowski w. r.
M. Łępkowski w. r.

Plan sytuacyjny
zabudowii
publicznego składu krajowego
dla robót i spichynów
w Strakowie.

Magazyn kolejowy Serdynianski

Regulamin

dla publicznego składu krajowego w Krakowie dla zboża wszelkiego rodzaju i spirytusu.

W wykonaniu uchwały Sejmu krajowego z dnia 20. stycznia 1888 i 16. października 1888 założył Wydział krajowy w Krakowie publiczny skład (Öffentliches Lagerhaus) połączony z publicznym składem wolnym (Öffentliches Freilager).

Skład publiczny krajowy dla zboża i spirytusu założony został w Krakowie, albowiem z tego składu publicznego leżącego przy węźle dróg żelaznych i z niemi złączonego bezpośrednio, mogą być produkta wysyłane: albo do Prus i wszystkich portów morza Bałtyckiego i północnego, albo na wielkie targowiska nadreńskie i francuskie, albo do Wiednia i Szwajcaryi, albo też wreszcie do portów morza Adryatyckiego i do Włoch.

§. 1.

Przeznaczenie publicznego składu krajowego. Publiczny skład krajowy połączony z publicznym składem wolnym przeznaczony jest:

1. dla zboża wszelkiego rodzaju, krajowego i zagranicznego, tak ulegającego ocaleniu jak i transytowego;
2. dla spirytusu ulegającego opodatkowaniu (przeznaczonego na konsumpcję w państwie) lub przeznaczonego na wywóz;
3. dla zboża i spirytusu, które w razie wprowadzenia ich na konsumpcję miasta ulegałyby także opłacie konsumpcyjnej miejskiej.

§. 2.

Firma publicznego składu krajowego. Firma tego publicznego składu krajowego jest: „Publiczny skład krajowy w Krakowie dla zboża i spirytusu“.

§. 3.

Zarząd. Mocą osobnej umowy oddał Wydział krajowy skład ten w zarząd i administrację dyrekcji „Towarzystwa wzajemnego kredytu“ dającej rękojmię sumiennego i zawodo- biego prowadzenia całego przedsiębiorstwa, zastrzegając sobie wszakże prawo nadzoru i kontroli.

§. 4.

Dyrekcja Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie zarządza publicznym składem krajowym w Krakowie, jako pełnomocnik Wydziału krajowego i odpowiada temuż Wydziałowi krajowemu za dobre prowadzenie przedsiębiorstwa. Ona przyjmuje według

etatu zatwierdzonego przez Wydział krajowy i oddała wszystkich urzędników i służbę, należących do administracji miejscowej tegoż składu publicznego.

§. 5.

Wszelkie czynności w publicznym składzie krajowym wykonywane będą :

- a) według postanowień ustawy o urządzeniu i prowadzeniu publicznych składów z dnia 28. kwietnia 1889;
- b) według przepisów niniejszego regulaminu ułożonego na podstawie wspomnianej ustawy;
- c) według taryfy zatwierdzonej przez Wydział krajowy i ogłoszonej w sposób przepisany ustawą wspomnianą z 28. kwietnia 1889 roku;
- d) według instrukcyi służbowej wydanej dla urzędników i służby publicznego składu krajowego.

§. 6.

Zakres
działania.

Skład publiczny krajowy, połączony ze składem wolnym (Freilager) :

1. Przyjmuje do przechowania: zboże krajowe i zagraniczne, ocłone, nieocłone i transytowe, oraz spirytus, od którego opłacono już podatek, spirytus ulegający podatkowi oraz przeznaczony na wywóz;
2. wyładowuje te produkta przy ich przyjęciu;
3. przechowuje na składzie przyjęte produkta i wykonywa wszelkie manipulacje potrzebne w celu należytego ich przechowania;
4. wydaje, naładowuje i wysyła zboże i spirytus ze składu według poleceń właścicieli;
5. opłaca na polecenie i rachunek właścicieli: cło, podatek, opłaty konsumcyjne stemple i pokrywa w zastępstwie właścicieli i na ich rachunek koszta przewozu produktu do składu oraz wydatki połączone z ekpedycją (wysyłką) tego produktu;
6. ubezpiecza od ognia produkta przyjęte do składu;
7. pobiera od właściciela złożonego produktu, wszelkie na złożonym produkcie ciężące opłaty i należitości, jako to: opłacone cło, podatek, opłatę konsumcyjną, należitość za ubezpieczenie od ognia, koszta transportu, wyładowania i naładowania, należitości za skład, wietrzenie, czyszczenie i ważenie produktu, obliczone według ogłoszonej taryfy.

§. 7.

Zawiadomienie o
przesyłce
(Aviso) i list
frachtowy.

Nadsyłający zboże lub spirytus do publicznego składu krajowego winien zawiadomić poprzednio zarząd składu o tem, równocześnie zaś z produktem przesyłanym przesłać list frachtowy lub spis produktów przesyłanych.

Dokumenty te, oprócz prawnie przepisanych wymogów zawierać winny:

- a) Datę, kiedy i miejsce z którego wysłano produkt;
- b) dokładny adres oddawcy produktu (to jest wysyłającego), obejmujący jego imię, nazwisko i miejsce zamieszkania;
- c) rodzaj produktu wysłanego;
- d) ilość i znaki worów lub beczek lub rodzaj sposobu przesyłania;
- e) wagę brutto w kilogramach lub miarę w hektolitrach, a co do spirytusu, jego moc w stopniach alkoholometru Tralessa;
- f) wartość produktu do ubezpieczenia.

§. 8.

Dokumenta urzędów: Jeżeli dokumenta urzędu cłowego lub podatkowego idą razem z towarem, winny być oddane zarządowi składu publicznego krajowego wraz z listem frachtowym lub spisem produktów. Jeżeli zaś dokumenta te nie są oddane zarządowi, odmówić on może przyjęcia produktu nadesłanego. W każdym razie ponosi właściciel produktu wszelkie szkodliwe następstwa, które wyniknęłyby mogły z mylnie lub niedokładnie podanych dat w tych dokumentach.

§. 9.

Kolej przyjmowania. Zarząd składu publicznego przyjmuje produkta na skład w kolei ich dostawienia, zaś w razie równoczesnego dostawienia produktów od kilku właścicieli, przyjmuje zarząd te produkta w kolei zgłoszeń.

§. 10.

Waga i miara. Produkta przyjmuje publiczny skład krajowy i wydaje z swoich magazynów według tej wagi i miary, jaka wykazała się przy ich zważeniu lub zmierzeniu w publicznym składzie krajowym. Tylko ta waga i miara zaciągnięta będzie do ksiąg publicznego składu i jest obowiązującą dla niego.

Waga produktów w składzie publicznym będzie oznaczoną w kilogramach, miara objętości w litrach, a moc spirytusu w stopniach alkoholometru Tralessa.

§. 11.

Reklamacya uszkodzeń nadesłanych produktów. Jeżeli produkt przesłany drogą żelazną nadszedł uszkodzony lub w mniejszej ilości, niż oznaczono w liście frachtowym, zarząd publicznego składu krajowego winien zaraz wnieść przepisana reklamacyę.

Jeżeli zaś produkt przysłany inną drogą nadszedł uszkodzony lub w mniejszej ilości niż oznaczono w liście frachtowym lub spisie produktów, zarząd składu publicznego wysła najdalej w 24 godzinach zawiadomienie o tem do właściciela produktu.

§. 12.

Opłata należytości za przewóz produktów. Należytość za przewóz produktu przyjmowanego do składu i inne z przewozem połączone wydatki, ciężące na tym produkcie, wypłaca w regule zarząd publicznego składu krajowego na rachunek właściciela produktu i ma prawo od wydanych w tym celu pieniędzy liczyć sobie odsetki oznaczone taryfą.

Jednak zarząd składu publicznego może uchylić się od uskutecznienia tych wydatków w zastępstwie właściciela produktu, jeżeli uzna, że stąd wynikłaby strata dla publicznego składu krajowego.

§. 13.

Kwit odbiorczy. Zarząd publicznego składu krajowego wydaje na złożony do składu publicznego produkt „kwit odbiorczy“ (Empfangsschein) brzmiający na nazwisko właściciela produktu.

Ten kwit odbiorczy wycięty z księgi jukstowej i równobrzmiący z pozostającą w księdze jukstą zawierać powinien następujące daty:

- a) datę złożenia produktu;
- b) liczbę bieżącą, liczbę dziennika podawczego i liczbę magazynową;
- c) nazwisko, stan i zamieszkanie składającego produkt;

- d) miejsce z kąd produkt nadesłano;
- e) ilość, znaki i numera worów lub beczek;
- f) rodzaj produktu i jego wagę lub miarę, a nadto co do zboża jego gatunek i wagę gatunkową, zaś co do spirytusu jego stopień mocy;
- g) wyszczególnienie jakie opłaty na rachunek składającego już uiszczone, ciężą na złożonym produkcie, jako to: cło, podatek i t. d.;
- h) na jaką wartość i na jak długo ubezpieczono złożony produkt.

§. 14.

Kwit odbiorczy podpisany będzie przez urzędników składu podpisujących firmę, których nazwiska ogłosi zarząd składu.

§. 15.

Umorzenie
kwitu
odbiorczego.

W razie jeżeli kwit odbiorczy zaginie, właściciel produktu złożonego winien postarać się o umorzenie kwitu przez sąd handlowy w Krakowie, a równocześnie zawiadomić o tem zarząd składu publicznego.

Po umorzeniu kwitu odbiorczego przez sąd handlowy, zarząd składu wystawi i wręczy właścicielowi produktu, na którego korzyść umorzenie nastąpiło, nowy kwit odbiorczy na jego żądanie.

§. 16.

Poświadcze-
nia składo-
we.

Zarząd publicznego składu winien, na żądanie składającego produkt, zamiast „kwitu odbiorczego“ (Empfangschein) wydać mu „Poświadczenie składowe“ (Lagerschein) na złożony przez niego produkt, podpisane przez urzędników upoważnionych do podpisywania firmy składu (w regule przez dyrektora lub jego zastępcę i przez buchaltera) których nazwiska ogłoszone będą.

To „poświadczenie składowe“ złożone z dwóch części:

1. poświadczenia posiadania (Lagerbesitzschein v. Recepisse) i
2. poświadczenia zastawu czyli warantu (Lagerpfandschein), będzie zarząd składu publicznego sporządzał i wydawał ściśle według postanowień §§. 17. i 18. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 o urządzeniu i prowadzeniu składów publicznych.

§. 17.

Dalsze postępowanie z temi poświadczeniami składowymi, prawa i obowiązki posiadaczy tych poświadczeń składowych, i każdej ich części, oraz publicznego składu krajowego wydającego te poświadczenia, uregulowane są przepisami ustawy o składach publicznych z dnia 28. kwietnia 1889 zawartymi w §§. od 19. do 30. włącznie, a zarząd składu publicznego krajowego w Krakowie postępować będzie ściśle według powołanych przepisów ustawy.

§. 18.

Amortyzacja
poświadczeń
składowych.

Postępowanie dla umorzenia (amortyzacji) zaginionych „poświadczeń składowych“ i obu ich części to jest recepisów i warantów, wreszcie obowiązek ostemplowania tych poświadczeń, orzeczone i uregulowane są postanowieniami ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 zawartymi w §§. 39. i 40, a postanowienia te spełniać będzie ściśle zarząd składu publicznego krajowego.

§. 19.

Ubezpie-
czenie od
ognia przy-
jętych na
skład
produktów.

Wszelkie produkta przyjęte przez skład publiczny krajowy ubezpieczy zarząd składu pod własną odpowiedzialnością w „Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie”. Produkta te ubezpieczone być winny według wartości oznaczonej przez ich właściciela.

§. 20.

Gdyby zaś właściciel produktów, przy ich oddaniu do składu publicznego, nie oznaczył ich wartości asekuracyjnej, w takim razie oznaczy je zarząd składu publicznego krajowego według własnego uznania. Właścicielowi służy wszakże prawo podwyższyć lub zniżyć ubezpieczoną wartość swego produktu złożonego w publicznym składzie krajowym. Jednak właściciel produktu nie ma prawa pociągać zarządu składu publicznego do odpowiedzialności za to, iż tenże za nisko lub za wysoko złożone produkta ubezpieczył, a obowiązany jest uiszczyć premię według ubezpieczonej przez zarząd wartości.

§. 21.

Ponieważ według statutu Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie ubezpieczenie rozpoczyna się z godziną 12. w południe dnia następnego po podaniu wniosku, przeto zarząd składu publicznego krajowego winien awizowane produkta zgłosić na mocy awiza zawczasu do ubezpieczenia, tak aby produkta z chwilą nadejścia do składu ubezpieczone były.

§. 22.

Produkta złożone w składzie publicznym krajowym będą ubezpieczone na cały czas pozostowania ich w składzie.

§. 23.

Premię asekuracyjną, to jest opłatę za ubezpieczenie, ponosi właściciel złożonego produktu, i zwracać ją będzie zarządowi składu publicznego przy wydawaniu produktu ze składu.

§. 24.

W razie spalenia się produktu złożonego w składzie publicznym krajowym, otrzyma właściciel tego produktu takie wynagrodzenie szkody, jakie przez Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie wypłacone zostanie, a to po potrąceniu z tego wynagrodzenia opłaconej przez zarząd składu opłaty za ubezpieczenie (premii asekuracyjnej) i wszelkich innych należytości przypadających zarządowi składu publicznego, a ciężących na złożonym produkcie aż do chwili pożaru, to jest: zastosowany będzie §. 15. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889, orzekający, że w razie szkody przez pożar wyrządzonej, zastępuje otrzymane wynagrodzenie asekuracyjne miejsce spalonego produktu. Tylko zarząd składu publicznego, ma przeto prawo odebrać od Towarzystwa ubezpieczeń kwotę wynagrodzenia wypłaconą za spalony produkt przez Towarzystwo ubezpieczeń.

§. 25.

Przechowa-
nie zboża.

Zarząd składu publicznego przedsiębrać będzie, na żądanie właściciela złożonego produktu, czyszczenie i przewietrzanie zboża, czy to szufłą, czy to elewateorem. Gdyby jednak zarząd składu publicznego uznał koniecznem przewietrzanie zboża, aby uchronić

je od zepsucia, może bez żądania właściciela zarządzić przewietrzanie elewateorem lub przeróbkę szufłą, jednak bez mieszania partij zboża należących do różnych właścicieli.

§. 26.

Każda partya zboża przyjętego do składu publicznego przechowaną będzie oddzielnie.

Mieszanie partij zboża należących do kilku właścicieli nastąpić może tylko na wyraźne tych właścicieli żądanie.

§. 27.

Należytość za czyszczenie i przewietrzanie zboża, a ewentualnie jego mieszanie, obrachowaną według taryfy, zwrócić ma zarządowi składu publicznego w każdym razie właściciel złożonego produktu.

§. 28.

Przechowa-
nie spiry-
tusu.

Spirytus przechowuje się w oddzielnym magazynie, zbudowanym całkowicie z ogniotrwałego materiału, w pięciu żelaznych rezerwoarach, każdy po 1000 hektolitrow. Składane małe partje spirytusu należące do różnych właścicieli, muszą być razem złączone (§. 48. ustawy z 28. kwietnia 1889 r.) dla przechowania w tych wielkich zbiornikach, przy ścisłym zapisaniu ile stopni hektolitrowych przyjęto na skład od każdego właściciela. Jeżeli składający 1000 lub więcej hektolitrow spirytusu obowiązują się płacić składowe za całą objętość zbiornika lub zbiorników, w których jego spirytus jest przechowany, w takim razie spirytus jego nie zostanie złączony ze spirytusem należącym do innego właściciela.

Sprawdzone przyrządy do odbioru spirytusu przy jego przyjęciu wykazują dokładnie miarę i stopień mocy spirytusu, a ile hektolitrostopni (litrostopni) spirytusu, według kwitu odbiorczego lub poświadczenia składowego, skład publiczny przyjmie, tyle także odda, z potrąceniem procentu na wyparowanie czyli ususzkę, oznaczonego ustawą.

§. 29.

Wysyłka za
granicę spi-
rytusu i
zboża tran-
sitowego
(nieoclo-
nego).

Tak spirytus, od którego nieuiszczono jeszcze podatku, jak i zboże nieocłone przeznaczone na wywóz, wysyłane będą za granicę przy zastosowaniu postanowień obowiązujących.

§. 30.

Uiszczenie
podatku, cła
i opłaty
konsumcyj-
nej.

Jeżeli zaś produkta te, przyjęte do składu bez uiszczenia cła lub podatku, wydane być mają ze składu publicznego na konsumcyę wewnętrzną, należy od nich uiścić według przepisów, cło lub podatek, a ewentualnie także opłatę konsumcyjną miejską, jeżeli przeznaczone są na konsumcyę w mieście Krakowie.

W powyższym razie podatek od spirytusu krajowego, cło od zboża zagranicznego i opłatę konsumcyjną miejską od produktów przeznaczonych na konsumcyę w mieście Krakowie, uiści właściciel produktu, lub na pisemne jego żądanie i na jego rachunek, zarząd publicznego składu krajowego, a właściciel produktu zwróci zarządowi składu publicznego poniesione na to wydatki przy wyprowadzeniu produktów ze składu.

Od gotówki na te wydatki wyłożonej policzy zarząd składu publicznego opłatę procentową według ogłoszonej taryfy.

§. 31.

Oglądanie
złożonych
produktów.

Zarząd publicznego składu krajowego obowiązany jest dozwolić posiadaczowi kwitu odbiorczego, a względnie posiadaczowi poświadczenia składowego lub posiadaczowi samego warantu, oglądać produkt złożony. Oględziny te odbywać można tylko w godzinach urzędowych, w których skład winien być otwarty odpowiednio regulaminowi, za uprzednim zgłoszeniem się do miejscowej administracji składu.

§. 32.

Branie
próbek.

Składającemu produkt lub posiadaczowi poświadczenia składowego wolno jest brać w odpowiedniej ilości próbkę z jego produktów w poświadczeniu wymienionych, a to z zachowaniem przepisów porządku domowego dołączonych do niniejszego regulaminu. Wydanie próbki po raz pierwszy jest bezpłatne, za następne wydawanie próbek pobiera się opłata oznaczona taryfą.

Gdyby branie próbek przez składającego produkt wpływało na ilość złożonego produktu, zanotować trzeba w księgach magazynowych i w poświadczeniu składowem jaką ilość wzięto na próbki.

§. 33.

Wysyłka
produktów
z polecenia
właściciela.

Zarząd publicznego składu krajowego podejmuje się, na żądanie pisemne właściciela produktu złożonego, wysyłki tegoż produktu i wszelkich czynności z tem połączonych za zwrotem poczynionych wydatków i za wynagrodzeniem oznaczonem taryfą.

§. 34.

Wszelkie wydatki przez zarząd publicznego składu na rachunek właściciela złożonego produktu poczynione, tudzież wynagrodzenie za składowe i wagowe, za wyładowanie i naładowanie, wysyłkę produktu i t. d. zwraca zarządowi publicznego składu właściciel złożonego produktu bezpośrednio przed wyjściem tego produktu ze składu. Jednak zarząd składu jest upoważniony żądać wcześniejszej opłaty tych należności od właściciela złożonych produktów.

§. 35.

Oddanie
przechowa-
nych na
skład pro-
duktów.

Oddanie przez zarząd składu produktu przechowanego w tym składzie, może nastąpić albo w całości albo częściami.

Jednak przy odbiorze pierwszej części produktu winien posiadacz kwitu odbiorczego lub poświadczenia składowego uiścić wszelkie należności ciężące na całości złożonego produktu.

§. 36.

Jak wielką być ma każda część czyli partya zboża wydać się mającego ze składu, oznacza posiadacz kwitu odbiorczego lub poświadczenia składowego.

Co się zaś tyczy spirytusu złożonego, częściowe oddanie następować może w partiach nie mniejszych jak 5 hektolitrów.

§. 37.

Przy wydawaniu złożonego na skład produktu, winien jego właściciel zwrócić zarządowi publicznego składu krajowego kwit odbiorczy lub poświadczenie składowe w obu częściach (t. j. tak receptis jak i warant).

Jeżeli zaś wydanie złożonego na skład produktu następuje częściami, zapisuje zarząd publicznego składu krajowego na kwicie odbiorczym a względnie na obu częściach poświadczenia składowego (t. j. na receptisie i warancie), jaka część złożonego pierwotnie produktu jest już odebraną.

§. 38.

Zmiana poświadczenia składowego.

Na żądanie wylegitymowanego posiadacza obu części poświadczenia składowego, wystawi zarząd publicznego składu krajowego w zamian za pierwotne poświadczenie składowe, opiewające na całość złożonych produktów, tyle osobnych poświadczeń składowych, na ile partya podzielić zamierza produkt złożony.

Zarządowi publicznego składu krajowego służy prawo dania tym nowym poświadczeniom składowym wystawionym na części złożonego produktu, tej samej daty, jaka była na pierwotnym poświadczeniu, wystawionem na całość złożonego produktu (§. 26. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889).

§. 39.

Trwanie przechowania produktów w składzie.

Okres czasu, który produkt zostawać ma w magazynie publicznego składu krajowego zależy w regule od woli właściciela złożonego produktu, jeżeli ten uiszcza regularnie wszelkie na złożonym produkcie ciężące opłaty i należności.

§. 40.

Sprzedaż złożonego produktu przez Zarząd składu.

W razie jeżeli produktów złożonych na oznaczony okres czasu, nie odebrał właściciel po upływie tego umówionego okresu, lub jeżeli produkta złożone na czas nieograniczony, nie zostały odebrane po upływie roku od daty złożenia, albo od daty wystawienia poświadczenia składowego, albo wreszcie jeżeli złożonemu produktowi grozi zepsucie się, ma prawo zarząd publicznego składu krajowego sprzedać złożony produkt zawiadomiwszy wprzód o tem właściciela tego produktu. Sposób sprzedaży produktu znajdującego się w przechowaniu publicznego składu krajowego, w powyż oznaczonych przypadkach, określa §. 34. ustawy o publicznych domach składowych z dnia 28. kwietnia 1889.

§. 41.

Wyjąwszy powyżej oznaczony przypadek zarząd publicznego składu krajowego nie handluje zbożem i spirytusem, to jest nie wolno mu ani sprzedawać produkta te na własny rachunek, ani podejmować się sprzedaży na obcy rachunek. Również nie daje zarząd publicznego składu, ani na swój, ani na obcy rachunek, jakichkolwiek zaliczek na oddane do publicznego składu produkta.

§. 42.

Przechowanie worków i beczek.

Próżne worki i beczki z produktów do publicznego składu nadesłanych, winien właściciel produktów odebrać najdalej do dni 14.

W razie nieodebrania worów i beczek w dopiero co oznaczonym okresie czasu, zarząd publicznego składu krajowego sprzedaje na rachunek właściciela, a uzyskaną ze

sprzedaży kwotę, po potrąceniu wydatków przez sprzedaż spowodowanych, zapisze w rachunkach na korzyść właściciela.

Jednak może być zawarta między zarządem publicznego składu krajowego a właścicielem składanego produktu umowa o przechowanie próżnych beczek i worów aż do czasu odbioru produktu za wynagrodzeniem oznaczonym w taryfie.

§. 43.

Poręczenie
publicznego
składu
(Haftung).

Przedsiębiorstwo publicznego składu krajowego (to jest kraj) poręcza właścicielowi złożonego w składzie publicznym produktu wynagrodzenie za szkody wynikłe z zaniedbania kupieckiej troskliwości w spełnieniu czynności związanych z zarządem składu zbożowego.

W razie uczynionego zarzutu, przedsiębiorstwo winno udowodnić tę troskliwość.

§ 44.

Przedsiębiorstwo publicznego składu krajowego odpowiada także za osoby użyte przy zarządzie i obsłudze tego składu (§. 14. powołanej ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 r.)

§. 45

Reklamacye
z powodu
uszkodzenia
produktów
wydawanych
ze składu.

Ponieważ przy odbiorze zboża i spirytusu wydawanego ze składu można rozpoznać dokładnie wszelkie jego uszkodzenie i zmniejszenie jego ilości, przeto późniejsza reklamacya z powodu uszkodzenia lub umniejszenia ilości produktu wydanego, spostrzeżona rzekomo dopiero po jego wydaniu z magazynu, a zastrzeżona 4. ustępem §. 14. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 nie ma zastowania w publicznym składzie krajowym zboża i spirytusu w Krakowie, i ten publiczny skład krajowy odpowiada tylko za takie uszkodzenia produktu wydanego z jego magazynów, które przy jego wydaniu wykazane zostały, a przeto reklamacye wszystkie wniesione być muszą w chwili odbioru.

Poręczenie przedsiębiorstwa publicznego składu krajowego ustaje przeto z chwilą wydania produktu z magazynu, czy to odbiera go bezpośrednio właściciel składający lub posiadacz poświadczenia składowego, czy też wysyła go zarząd publicznego składu krajowego wskutek polecenia właściciela lub posiadacza poświadczenia składowego.

§. 46.

Nie poręcza zaś publiczny skład krajowy za straty i uszkodzenia w złożonych produktach, któreby zrządziła wojna, rozruchy publiczne, napad nieprzyjacielski, wypadki elementarne.

Nie odpowiada także skład publiczny krajowy za ubytki w ilości złożonego produktu, spowodowane przewietrzaniem, czyszczeniem lub uschnięciem zboża, tudzież za ubytek oznaczonej przez ustawę ilości spirytusu spowodowany przez jego ulotnienie się czyli przez ususzkę.

§. 47.

Żądanie wynagrodzenia szkód za uszkodzenie złożonego zboża i spirytusu, albo też za stratę w jego ilości, winien odbierający produkt wniesić przed wywiezieniem go ze składu publicznego, gdyż późniejsze zażalenie uwzględnionem nie będzie.

Zarząd publicznego składu krajowego obowiązany jest reklamującemu wydać poświadczenie, iż żądanie wynagrodzenia wniesione zostało w chwili odbioru. Wniesione do zarządu publicznego składu krajowego żądanie wynagrodzenia, należy najdalej w ośm dni po jego wniesieniu sformułować cyfrowo i doręczyć ua piśmie zarządowi składu publicznego. Zarząd publicznego składu krajowego obowiązany jest dać żądającemu wynagrodzenia odpowiedź najdalej w 20 dni po cyfrowem sformułowaniu żądania.

Jeżeliby zaś żądający odszkodowania nie zadowolnił się tą odpowiedzią, albo żadnej do dni 20 nie otrzymał, w takim razie sprawa staje się sporną i rozstrzygnie ją sąd polubowny, złożony według postanowień §. 52. niniejszego regulaminu.

§. 48.

Sąd polubowny

Wszelkie sprawy sporne i spory wynikłe między zarządem publicznego składu krajowego, a właścicielem produktu na skład przyjętego, rozstrzygać ma sąd polubowny, od którego orzeczeń nie ma odwołania się (§. 11. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889).

§. 49.

W przypadkach, w których dopuszcza ustawa wniesienie spargi o nieważność orzeczenia czyli wyroku sądu polubownego, wnieść skargę należy pisemnie w terminie nieprzekraczalnym 8 dniowym, licząc od dnia doręczenia wyroku sądu polubownego. Wnieść zaś skargę należy do tego sędziego zwykłego pierwszej instancji, który byłby powołanym do rozstrzygnięcia głównej sprawy. Skargę wniesioną do sądu musi podpisać adwokat.

§. 50.

Wniesienie skargi o nieważność wyroku sądu polubownego nie wstrzymuje wykonania tego wyroku.

§. 51.

Wyłączenie sądu polubownego.

Wyjątkowo tak zarząd składu publicznego krajowego jak i właściciel składający produktu do publicznego składu krajowego, mogą za obopólną zgodą zastrzedz, że wszelkie spory, któreby wyniknąć mogły pomiędzy nimi w następstwie oddania produktu do składu, rozstrzygać mają sądy zwykłe.

§. 52.

Wybór i skład sądu polubownego.

Sąd polubowny składać się będzie z trzech członków, z których jednego wybierze dyrekcya publicznego składu krajowego, drugiego strona przeciwna, a ci dwaj arbitrowie wybiorą superarbitra. Gdyby się dwaj przez strony sporne wybrani arbitrzy nie mogli zgodzić na superarbitra, w takim razie mianuje superarbitra prezes c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Obie strony sporne winny wybrać swoich arbitrów do 8 dni po uznaniu sprawy za sporną. A jeżeli wybrani arbitrzy nie zgodzą się w ciągu następnych 8 dni na wybór superarbitra, mianuje go prezes c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego najpóźniej w 14 dni po doręczeniu temuż zawiadomieniu arbitrów, iż się nie zgodzili na wybór superarbitra.

§. 53.

Strona wytaczająca spór, którego bezzasadność uznał sąd polubowny, płaci karę konwencyonalną wynoszącą 5% kwoty żadanego wynagrodzenia. Kara ta wpływa do kasy funduszu ubogich miasta Krakowa.

§. 54.

Wykazy
statysty-
czne.

Zarząd publicznego składu krajowego ogłaszać będzie w 30 dni po zamknięciu rachunków każdorocznych sprawozdania roczne, a co dni 15 sporządzać będzie i ogłaszać wykazy statystyczne obejmujące obrót produktów w składzie publicznym i obrót poświadczeń składowych (§. 10. ustawy z d. 28. kwietnia 1889).

§. 55.

Postano-
wienia koń-
cowe.

Oddający produkt do publicznego składu krajowego poddaje się przez to samo postanowieniom regulaminu niniejszego, przepisom porządku domowego, tudzież przepisom taryfy ogłoszonej w sposób ustawą przepisany.

§. 56.

Tak regulamin publicznego składu krajowego jak i taryfa, tudzież wszelkie w nich zmiany będą ogłoszone w sposób wskazany ustawą z d. 28. kwietnia 1889 i wraz z ogłoszeniem porządku domowego przybite będą w publicznym składzie krajowym w miejscu widocznem.

Porządek domowy

w publicznym składzie krajowym dla zboża i spirytusu w Krakowie.

§. 1.

Przyjmowanie produktów do składu publicznego i wydawanie ich z niego odbywa się codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych przed południem od godziny 9. do 12. przez rok cały, zaś po południu od godziny 2. do 4. w czasie od 1. października do końca marca; — a od godziny 3. do 6. w czasie od 1. kwietnia do ostatniego września.

§. 2.

W godzinach w powyższym paragrafie wskazaanych dozwala się uprawnionym do tego oglądać złożone produkta i brać z nich próbki.

§. 3.

Urzędowe godziny w biurach składu publicznego krajowego, mieszczących się w domu administracyjnym tegoż składu, są dla stron te same jak oznaczono powyżej w §. 1. dla przyjmowania i wydawania produktów; zaś dla urzędników, godziny biurowe i dla służby, godziny pracy, oprócz powyżej oznaczonych godzin urzędowych, oznaczy zarząd publicznego składu krajowego to jest dyrekeya „Towarzystwa wzajemnego kredytu“ stosownie do potrzeby.

§. 4.

Wstęp do magazynów publicznego składu krajowego jest obcym wzbroniony, Składający lub odbierający produkta mają wówczas wstęp do magazynów, kiedy składają, odbierają lub oglądają swoje produkta.

§. 5.

Pozwoleń do oglądania produktów w składzie lub brania próbek w godzinach urzędowych udziela dyrektor tym, którzy się wykażą posiadaniem kwitu odbiorczego, poświadczenia składowego lub samego warantu.

§. 6.

Wstęp do sali targowej znajdującej się w domu administracyjnym publicznego składu krajowego w Krakowie, dozwolony jest tak składającym produkt w składzie publicznym jak i kupcom.

§. 7.

Zabrania się oddającym lub odbierającym produkta dawania służbie magazynowej jakichkolwiek darów i wynagrodzeń.

§. 8.

Wzbrania się wychodzącym ze składu publicznego krajowego wynoszenia jakichkolwiek próbek, paczek, pakietów, worków itp. wyjąwszy za legitymacją przez dyrekcję publicznego składu krajowego wydaną.

§. 9.

Wzbrania się palenia tytoniu w magazynach tudzież na podwórzach i w całym obrębie publicznego składu krajowego. Urzędnicy należący do administracji składu mogą palić tytoń tylko w domu administracyjnym.

Główne zasady instrukcyi służbowej.

1.

Dyrektor publicznego składu krajowego, buchalter, rzeczoznawca i magazynier odpowiedzialni są łącznie tak przedsiębiorcy składu publicznego krajowego, to jest krajowi i jego reprezentantom Wydziałowi krajowemu, jak i dyrekcji „Towarzystwa wzajemnego kredytu“, za rzetelne oznaczenie wagi i gatunku zboża, oraz miary i stopnia mocy spirytusu, tudzież za zapisanie tych dat zgodnie z rzeczywistością w kwitach odbiorczych i poświadczeniach składowych wystawionych przez administrację miejscową składu, oraz w księgach rachunkowych.

2.

Za kasę, magazyny i należyte prowadzenie rachunków publicznego składu krajowego odpowiada dyrektor łącznie z kasyerem, a względnie z magazynierem lub buchalterem.

3.

Produkta do magazynu odbiera i wydaje magazynier wraz z kontrolorem, lub innym wyznaczonym urzędnikiem administracji składu, tylko za asygnatą podpisaną przez dyrektora lub jego zastępcę i buchaltera.

4.

Firmę „składu publicznego krajowego w Krakowie“ podpisują urzędnicy do tego upoważnieni (w regule dyrektor lub jego zastępcę i buchalter), których nazwiska ogłoszone będą w przepisany sposób.

5.

Kwity odbiorcze i obie części poświadczenia składowego, podpisują urzędnicy składu podpisujący firmę (prokurzyści).

6.

Asygnaty magazynowo do przyjęcia lub wydania produktu, tudzież asygnaty kasowe do przyjęcia lub wypłaty pieniędzy przez kasę publicznego składu krajowego, podpisuje dyrektor lub jego zastępcę i buchalter.

7.

Korespondencję (kupiecką) publicznego składu krajowego prowadzi buchalter a podpisują wymieni powyżej prokurzyści.

8.

Kasę i szczegółowy dziennik kasowy prowadzi pod własną odpowiedzialnością kasyer, który wraz z buchalterem podpisuje kwity na pieniądze do kasy pobrane. Tak pobór do kasy jak i wydatek z kasy publicznego składu krajowego nastąpić może tylko za asygnatą.

Każdego dnia wieczór następuje zamknięcie kasy i sprawdzenie z dziennikiem kasowym (Kassaschluss). Szkontro kasy przedsiębrane być winno co miesiąc, oraz na każde polecenie zarządu publicznego składu krajowego, to jest na polecenie dyrekcji Towarzystwa wzajemnego kredytu, która wyznaczy osoby mające przedsiębrać szkcontro.

9.

Magazyn i księgę magazynową prowadzi magazynier pod kontrolą kontrolora, i odpowiada tak za magazyn jak i za rzetelne prowadzenie księgi magazynowej.

Księgę magazynową należy co tydzień zamykać, a wynik tego zamknięcia porównany być winien z zapiskami w księgach rachunkowych.

Szczegółowe rozporządzenia co do prowadzenia księgi magazynowej i co do sprawowania kontroli wyda zarząd publicznego składu t. j. dyrekcja Towarzystwa wzajemnego kredytu.

Szkcontro czyli rewizya szczegółowa magazynów publicznego składu krajowego odbywa się w regule co dwa miesiące, oprócz tego zarząd publicznego składu może zarządzić nadzwyczajną rewizję magazynów w terminach naprzód nie oznaczonych.

10.

Księgi rachunkowe prowadzi według zasad rachunkowości podwójnej buchalter, który też za rzetelne i dokładne prowadzenie takowych jest odpowiedzialny.

11.

Rokiem rachunkowym i administracyjnym jest rok kalendarzowy.

Z dniem ostatniego grudnia winny być rachunki z ubiegłego roku zupełnie zamknięte.

Zamknięcia te roczne rachunków wykazać winny :

1. wynik przedsiębiorstwa w zyskach lub stratach ;
2. obrót produktów w składzie w ciągu ubiegłego roku ;
3. obrót warantów w tymże ubiegłym roku ;
4. remanent produktów w składzie z końcem roku ;
5. liczbę poświadczeń składowych i warantów zostających w obiegu, to jest nie oddanych jeszcze z końcem roku ;
6. jaką ilość produktów reprezentują te poświadczenia składowe nie odebrane z końcem roku.

12.

Szczegółowe instrukcje dla dyrektora, buchaltera, kasyera, kontrolora, rzeczoznawcy, magazyniera, mechanika i służby, wyda dyrekcja Towarzystwa wzajemnego kredytu jako pełnomocny zarząd publicznego składu krajowego dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Lwów, dnia 31. lipca 1889

D Z I A Ł II.

Taryfa opłat od spirytusu w publicznym składzie krajowym w Krakowie.

A. Postanowienia ogólne.

1. Publiczny skład krajowy przyjmuje do przechowania tylko spirytus, mający przynajmniej 75 stopni alkoholometru Trallesa (75% alkoholu).

2. Spirytus do składu przyjęty od różnych właścicieli, zlewany będzie, bez względu na jego moc lub właściciela, do wspólnych rezerwoarów żelaznych i w tych przechowany, każdy więc składający a względnie posiadacz poświadczenia składowego otrzyma taką ilość litrostopni (L%) spirytusu na ile opiewa kwit odbiorczy lub poświadczenie składowe, po potrąceniu straty spowodowanej manipulacją i parowaniem czyli ususzką.

Tylko w tym wypadku, jeżeli składający 1000 lub więcej hektolitrów spirytusu, obowiąże się płacić składowe za całą objętość zbiornika (rezerwoaru) lub zbiorników (rezerwoarów), w których jego spirytus jest przechowany, nie zostanie spirytus jego złączony ze spirytusem należącym do innego właściciela.

3. Wysokość straty (Cala) spowodowanej manipulacją i parowaniem oznacza się miesięcznie:

- a) w spirytusie przechowywanym w czasie od 1. listopada do 31. marca na... $\frac{3}{4}$ %
 b) w spirytusie przechowywanym w czasie od 1. kwietnia do 31. października na... 1 %

4. Chcący złożyć spirytus do składu publicznego krajowego powinien wpiery zgłosić (zameldować) do zarządu składu tego, jaką ilość spirytusu złożyć zamierza i w którym dniu nadeszłe go do składu, a złożenie spirytusu nastąpić może dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że skład gotów jest zgłoszoną ilość spirytusu przyjąć.

5. Zgłoszeń, które wymagają zatrzymania miejsca w składzie na spirytus zgłoszony dłużej niż miesiąc od daty zgłoszenia, zarząd nie uwzględni.

6. Zarząd składu publicznego ma prawo nie przyjąć dostawionego spirytusu, który dostawiono bez otrzymania poprzednio zapewnienia przyjęcia i ma prawo zwrócić cały transport na koszt i ryzyko nadsyłającego, zawiadamiając o tem zaraz nadsyłającego a względnie także i spedytora.

Zarządowi składu publicznego krajowego służy również prawo postąpić tak samo ze spirytusem, który nie posiada jakości przepisanej powyżej w §. 1., jeżeli na telegraficzne wezwanie zarządu, wystosowane do nadsyłającego spirytus, nie da tenże do trzech godzin innego stanowczego rozporządzenia, któreby dozwoliło spirytus nadesłany, a do składu nieprzyjęty, natychmiast usunąć.

W obu wypadkach winien nadsyłający zwrócić zarządowi składu publicznego wszelkie poczynione na rachunek nadsyłającego wydatki i uiścić opłaty taryfą przepisane a ciężące już na jego produkcie.

7. Jeżeli zgłoszony na skład spirytus nie nadejdzie na czas w zgłoszeniu oznaczony, lub jeżeli nie cała ilość zgłoszonego spirytusu nadejdzie w czasie oznaczonym, w takim razie ma zarząd publicznego składu krajowego prawo, pozostałym wolnym miejscem zarządzać według swego uznania, a zgłaszający obowiązany jest zapłacić składowe za miesiąc od takiej ilości spirytusu, dla jakiej pomieszczenie zastrzegł.

8. Właściciel spirytusu, który spirytus zgłosił i przyrzeczenie przyjęcia otrzymał a w terminie oznaczonym go nie odstawił, lub którego spirytus nie mógł być do składu publicznego przyjęty z powodu jakości jego niższej od przepisanej w §. 1. niniejszych postanowień, winien uiścić składowe za miesiąc, licząc od tego dnia, od którego dla jego spirytusu miejsce zarezerwowano.

9. Składowe od spirytusu liczy się miesięcznie a każdy zaczęty miesiąc liczy się za cały.

10. Zarząd składu publicznego ma prawo, dając zgłaszającemu przyrzeczenie przyjęcia spirytusu do składu, wymagać od niego złożenia opłaty składowego za miesiąc, tudzież pewnej kwoty na opłaty taryfą przepisane.

11. Przyjęcie i wydanie spirytusu odbywa się przy zbiornikach (rezerwoarach) w publicznym składzie krajowym.

12. Zarząd składu przyjmuje i wydaje spirytus w ilości najmniej 5 hektolitrów.

13. Na podstawie ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 i regulaminu składu publicznego krajowego, zarząd tego składu ma prawo zmienić niniejszą taryfę na nową, która w myśl ustawy wchodzi w wykonanie w 14 dni po jej ogłoszeniu.

B. Opłaty.

I. „Składowe“ wraz z opłatą za przyjęcie, mierzenie ilości i stopnia spirytusu oraz za wydanie, od 10.000 litrostopni (L^o) za miesiąc:

- a) od spirytusu mającego 85° Trallesa i wyżej za pierwszy miesiąc — 12
 za każdy następny miesiąc — 6
 b) od spirytusu mającego 75 do 85° Trallesa za pierwszy miesiąc — 14
 za każdy następny miesiąc — 7

II. Opłata za ubezpieczenie od ognia:

od 100 zł. wartości ubezpieczonej za miesiąc — 4

III. Opłata za manipulacje przy spirytusie nieprzyjętym do składu lub przyjętym a nieprzechowywanym:

- za wyładowanie beczek z wozu lub z wagonu, od 1 hektolitra — 3
 „ oznaczenie miary, objętości i stopnia, od 1 hektolitra — 1
 „ zwrócenie na dworzec kolejowy wagonów wprowadzonych w obręb składu publicznego ze spirytusem nieprzyjętym, od wagonu 1 60

IV. Różne inne opłaty:

- za wystawienie kwitu odbiorczego — 20
 „ „ poświadczenia składowego (nie licząc stempla) — 30
 „ wydanie próbek każdorazowo — 30
 „ przyjęcie i przechowanie próżnych beczek w obrębie składu lecz pod gołem niebem i bez poręczenia za szkody, od beczki — 15
 Od wydatków poczynionych na rachunek właściciela spirytusu pobiera zarząd składu publicznego 5% w stosunku rocznym.

zł.	ct.
—	12
—	6
—	14
—	7
—	4
—	3
—	1
1	60
—	20
—	30
—	30
—	15

Odpis.

Hochlöblicher Landes-Ausschuss!

Auf die von Einem Hochlöblichen anher gerichtete Note Nr. 26.130 vom 21. Juni d. J. betreffend den Ankauf der Krakauer Magazine der galiz. Bank für Handel und Industrie durch das Kronland Galizien, und die Errichtung eines öffentlichen Lagerhauses daselbst, erwidert die ergebenst unterzeichnete Gesellschaft höflichst, dass gegen den Fortbestand der zwischen dem Stationsplatze Krakau und den fraglichen Magazinen bestehenden Geleise-Verbindung im Allgemeinen, und unter der Voraussetzung ein Anstand nicht obwaltet, dass Ein Hochlöblicher in alle Rechte und Pflichten des über den Bestand und die Benützung dieser Geleise-Verbindung mit der gal. Bank für Handel und Industrie abgeschlossenen Vertrages vom 27. Juni 1876 Nr. 1134/I eintritt, und dessen Bestimmungen als für sich bindend anerkennt. Mit Rücksicht auf den in Folge der Umwandlung der erwähnten Magazine in ein öffentliches Lagerhaus zu gewärtigenden stärkeren Verkehr nach und von diesen Magazinen, wird sich aber im Interesse der rascheren und glatteren Zuschiebung und Abholung der Wagen eine Rekonstruktion resp. Änderung der bestehenden Geleise-Verbindung als nothwendig erweisen. Über diese Rekonstruktion, für deren Ausführung selbstredend die Bestimmungen des §. 5 des obzitierten Vertrages massgebend wären, sind die erforderlichen Studien und Erhebungen bereits eingeleitet und wird deren Ergebniss Einem Hochlöblichen ehemöglichst mitgetheilt werden. Weiters muss, insolange die bezüglich der Spiritus-Reservoirs obschwebenden Verhandlungen nicht endgiltig ausgetragen sind, — der Übergang feuergefährlicher Güter als Spiritus, Petroleum etc. etc. ausgeschlossen bleiben. Schliesslich gestattet sich die ergebenst unterzeichnete Gesellschaft noch beizufügen, dass sich die vorerwähnte Zusicherung bezüglich des Wagen-Überganges nach und von dem Lagerhause, nur auf jene Lagerhaus-Güter bezieht, welche über die Linien der k. k. pr. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn zur Beförderung gelangten, bzw. gelangen, und dass es Einem Hochlöblichen überlassen bleiben muss, bezüglich des über die k. k. priv. gal. Carl-Ludwig-Bahn bewegenden Verkehrs nach und von dem Lagerhause, mit der genannten Bahnverwaltung directe in Verbindung zu treten.

K. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn.

Alegat 6. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 43921/89.

Odpis dodatkowych warunków do umowy z d. 27 czerwca 1876 r. żądanych przez dyrekcję kolei północnej.

N a c h t r a g

zu dem am 27. Juni 1876 zwischen der ausschliesslich privilegirten Kaiser-Ferdinands-Nordbahn einerseits und der galizischen Bank für Handel und Industrie anderseits abgeschlossenen Vertrage Nr. 1134/I über die Herstellung einer Geleiseverbindung zwischen dem Bahnhofe Krakau und den der galizischen Bank für Handel und Industrie gehörigen Magazinen.

Art. 1.

Aus Anlass des Ankaufes dieser Magazine durch das Kronland Galizien und die Errichtung eines öffentlichen Lagerhauses daselbst haben die k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn (vordem a. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn) und der galiz. Landesausschuss vereinbart, dass der galiz. Landesausschuss in alle Rechte und Pflichten dieses Vertrages vom 27. Juni 1876 an Stelle der galiz. Bank für Handel und Industrie eintritt, und dass auch die k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn die Bestimmungen dieses Vertrages als für sich weiterhin bindend anerkennt.

Art. 2.

Als Zusatz zum §. 7 des Vertrages wurde im beiderseitigen Einvernehmen Folgendes festgesetzt:

Der galizische Landesausschuss verpflichtet sich dafür Sorge zu tragen, dass die Seitens der contrahirenden Bahnanstalt zum Thore (§. 4) gestellten Wagen längstens eine halbe Stunde nach erfolgter Beistellung von den Arbeitern des Lagerhauses abgenommen, und in das Lagerhaus gebracht werden, und dass auch die Rückstellung der Wagen zu diesem Thore nur zu bestimmten, zwischen der Lagerhausverwaltung und dem Stations-Vorstande in Krakau zu vereinbarenden, Tageszeiten erfolge.

Art. 3.

Als Zusatz zum §. 17 des Vertrages wurde im beiderseitigen Einvernehmen Folgendes festgesetzt.

Der galizische Landesausschuss übernimmt dagegen die Verpflichtung, falls vor der Übergabe der mit Spiritus beladenen Wagen an die Bahn, respective nach der Übernahme der mit Spiritus beladenen Wagen durch die Lagerhausverwaltung, während des Aufenthaltes dieser Wagen am Bahnhofe Krakau respective auf dem zum Lagerhausthore (§. 4 des Vertrages) führenden Geleise, in Folge Entzündung des in diesen Wagen enthaltenen Spiritus ein Schaden an den der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn gehörenden oder ihr anvertrauten Wagen, Gütern oder sonstigen Objekten entstehen sollte, hiefür die volle Haftung und Ersatzpflicht zu tragen.

Sollten diese Wagen vor der Übergabe an die Bahn respective nach der Übernahme durch die Lagerhausverwaltung eine besondere Überwachung erfordern, so wird der galizische Landesausschuss die Kosten dieser Überwachung allein tragen.

Art. 4.

Der galizische Landesausschuss verzichtet hiermit ausdrücklich auf den Ersatz eines jeden Schadens, welcher an den zum Krakauer Landeslagerhaus gehörenden Spiritus-Reservoirs durch den Bestand der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn sei es durch Funkenflug, durch Erderschütterung, oder aus was immer für einer anderen Ursache zugefügt werden sollte.

Dagegen verpflichtet sich der galiz. Landesausschuss der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn jeden Schaden zu ersetzen, welcher der Letzteren aus dem Baue und Bestande, beziehungsweise aus der Benützung dieser Spiritus-Reservoirs mittelbar erwachsen sollte.

Art. 5.

Im Übrigen bleiben die Bestimmungen des Vertrages vom 27. Juni 1876 ungeändert.

Art. 6.

Die von diesem Vertragsnachtrage zu entrichtenden Stempel- und Gebührenkosten, sowie die Kosten der Anmeldung beim Central-Taxamte, werden vom galiz. Landesausschusse allein getragen.

Dieser Vertragsnachtrag wird nur in einem Originale ausgefertigt, welches in Händen der k. k. priv. Kaiser Ferdinands-Nordbahn verbleibt und von welchem der galizische Landesausschuss eine einfache oder auf Verlangen eine auf seine Kosten beglaubigte Abschrift erhält.

Urkund dessen die Fertigung beider vertragsschliessender Theile.

Wien, am 1889.

Alegat 7. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 43921/89.

O d p i s

pisma Wydziału krajowego z dnia 6. września 1889 L. 38558, wystosowanego do Wys. c. k. ministerstwa handlu w Wiedniu.

Um der Landesproduktion des Königreiches Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau in ihren wichtigsten Zweigen wirksamen Beistand zu leisten, hat der Landtag dieses Königreiches bei der am 16. Oktober 1888 abgehaltenen Sitzung die Errichtung zweier öffentlichen Lagerhäuser für Getreide und Spiritus in Krakau und Lemberg auf Landeskosten mit einem Kostenaufwande von 400.000 fl. beschlossen.

Was den Krakauerplatz anbelangt, wurden zu diesem Zwecke die unmittelbar auf den k. k. Nordbahnhof angrenzenden, der galizischen Bank für Handel und Industrie eigenthümlich gehörigen Getreide-Magazine ausersehen und als Landeseigenthum erworben, welche ausser der günstigen Lage noch den Vorzug aufzuweisen hatten, dass dieselben, auf Grund einer bereits früher zwischen der galizischen Bank für Handel und Industrie und der k. k. priv. Kaiser Ferdinands-Nordbahn unter 27. Juni 1876 getroffenen Vereinbarung, mit der Bahnstation durch ein Schienengeleise in unmittelbare Verbindung gebracht wurden.

Da jedoch im §. 18 obiger Verabredung der Direktion der Kaiser-Ferdinands-Nordbahn ausdrücklich vorbehalten wurde, falls die fraglichen Magazine in andere Hände gelangen sollten, von der Verabredung ohne weiters gänzlich zurückzutreten, so hat sich der gefertigte Landesausschuss an die besagte Direktion der Kaiser-Ferdinands-Nordbahn laut 2/. mit dem Ansuchen gewendet, eröffnen zu wollen, unter welchen Modalitäten sie geneigt wäre, obigen Vertrag als fortdauernd zu betrachten.

Hierüber erhielt der gefertigte Landesausschuss unterm 18. Juli l. J. laut 3/. zur Antwort, dass gegen den Fortbestand der zwischen dem Stationsplatze Krakau und den fraglichen Magazinen bestehenden Geleiseverbindung im Allgemeinen, und unter der Voraussetzung kein Anstand obwaltet, dass der gefertigte Landesausschuss in alle Rechte und Pflichten des über den Bestand und die Benützung dieser Geleiseverbindung unterm 27. Juni 1876 abgeschlossenen Vertrages eintrete und dessen Bestimmungen als für sich bindend anerkenne. Da jedoch inzwischen der gefertigte Landesausschuss auf der zu den erworbenen Magazinen gehörigen Area den Bau eines Spiritus-Reservoirs (Spiritus-Magazins) vorgenommen hat, mit welchem Baue die Direktion der Kaiser-Ferdinands-Nordbahn nicht einverstanden zu sein sich erklärte, so hat dieselbe in ihrem obigen Schreiben zugleich angeordnet, dass solange die bezüglich dieses Spiritus-Reservoirs obschwebenden Verhandlungen nicht endgiltig ausgetragen sein werden, der Übergang feuergefährlicher Güter als: Spiritus, Petroleum etc. ausgeschlossen bleiben müsse.

In Erwiederung auf diese Zuschrift hat der gefertigte Landesausschuss unterm 27. Juni l. J. laut 3/. die Direktion der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands Nordbahn benachrichtigt, dass er die Bestimmungen des betreffend den Bestand und die Benützung der zwischen dem Stationsplatze Krakau und den fraglichen Magazinen bestehenden Geleiseverbindung unterm 27. Juni 1876 abgeschlossenen Vertrages als für sich bindend anerkenne und in alle aus diesem Vertrage fliessenden Rechte und Pflichten eintrete. Zugleich hat der gefertigte Landes-

ausschuss bezüglich des beanständeten Spiritus - Magazins dargelegt, dass von Seiten der k. k. General-Inspektion der österreichischen Eisenbahnen laut Zuschrift 4/ dtto Wien 20. September 1888 gegen den beabsichtigten Bau dieses Reservoirs nach Einsichtnahme der vorgelegten Pläne keine Einwendung erhoben wurde, und dass bei der Ausführung des Baues allen in der obigen Zuschrift der k. k. General-Inspektion angedeuteten sonstigen Erfordernissen vollkommen Rechnung getragen wurde.

Unterm 14. August l. J. hat endlich der gefertigte Landesausschuss von der Direktion der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn laut 5/ eine neue Zuschrift erhalten, in welcher zwar der Eintritt desselben in alle aus dem Vertrage dtto Wien 27. Juni 1876 fließenden Rechte und Pflichten zur Kenntniss genommen, zugleich aber auch als vermeintliche Consequenz dieses Sachverhaltes das Begehren wegen Abschluss eines Nachtragsvertrages laut Muster 6/ gestellt wurde, in welchem neue beschwerliche für das Kronland Galizien unannehmbare Bedingungen aufgestellt erscheinen.

Es wird nämlich unter Anderen gefordert, dass der gefertigte Landesausschuss (respective das Kronland Galizien) die Haftung übernehme, falls vor der Übergabe der mit Spiritus beladenen Wagen an die Bahn, respective nach der Übernahme der mit Spiritus beladenen Wagen durch die Lagerhausverwaltung, während des Aufenthaltes dieser Wagen am Bahnhofe Krakau, in Folge Entzündung des in diesen Wagen enthaltenen Spiritus ein Schaden an den der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn gehörenden oder ihr anvertrauten Wagen, Gütern oder sonstigen Objekten entstehen sollte, hiefür die volle Haftung und Ersatzpflicht zu tragen. Des Weiteren wird gefordert, dass sich der gefertigte Landesausschuss verpflichte, der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn jeden Schaden zu ersetzen, welcher der Letzteren aus dem Baue und Bestande, beziehungsweise aus der Benützung der Spiritus-Reservoirs mittelbar oder unmittelbar erwachsen sollte.

Obige Bedingungen, welche nicht nur dem Geiste des Gesetzes vom 28. April 1889 (Nr. 64 RGB.) nicht entsprechen, ja demselben gerade zuwider laufen, involviren nebstdem eine so grosse Verantwortlichkeit, respective eine so schwere Belastung für den galizischen Landesfond, dass sich der gefertigte Landesausschuss denselben nicht unterziehen konnte, um so weniger, als dieselben der Würde eines Kronlandes nicht entsprechen.

Nicht um ein gewinnbringendes Geschäft für sich zu schaffen, hat der galizische Landtag die Errichtung zweier Lagerhäuser für Getreide und Spiritus in Lemberg und Krakau auf Landeskosten beschlossen, sondern lediglich um dem schwer bedrängten Lande den Absatz seiner wichtigsten Produkte zu erleichtern. Hat ja selbst das Gesetz vom 28. April 1889 (Nr. 64 des RGBlts) der Unternehmung der öffentlichen Lagerhäuser den Charakter eines gemeinnützigen Unternehmens verliehen, zu dessen Durchführung und zwar insbesondere zur Herstellung von Geleiseverbindungen selbst eine zwangsweise Enteignung stattfinden kann.

Es sollte nun scheinen, dass Angesichts der klaren Absicht des Gesetzes die Direktion der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn nicht ermangeln werde dem gefertigten Landesausschusse in der Errichtung des Krakauer Lagerhauses mit thunlichen Erleichterungen entgegenzukommen.

Die in den Bestimmungen des Nachtragsvertrages 6/ gestellten Bedingungen zeigen nicht nur keine Spur eines solchen Entgegenkommens, sondern müssen eher als Hintansetzung des gef. Landesausschusses angesehen werden.

Die Direktion der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn fordert, der gefertigte Landesausschuss möge die Haftung und Ersatzpflicht übernehmen für jedweden Schaden, welcher entstehen könnte, falls die mit Spiritus beladenen Wagen während ihres Aufenthaltes am Krakauer Bahnhofe Feuer fangen sollten.

Das Betriebsreglement für die österreichischen Bahnen kennt eine solche Haftpflicht nicht. Weder der Aufgeber noch der Empfänger haftet dafür, wenn die der Bahn zur Beförderung übergebene Waare auf dem Bahnhofs Feuer fängt und dadurch fremdes Eigenthum beschädigt wird.

Indem nun eine solche Haftpflicht von dem gefertigten Landesaussschusse gefordert wird, wird demselben statt der mit Gesetz vom 28. April. 1889 (Nr. 64 des RGBlts) zugesicherten Begünstigungen eine bei Weitem nachtheiligere Stellung angewiesen, als den gewöhnlichen Kunden der Eisenbahnen. Dessgleichen widerstreitet die zweite Forderung, dass nämlich der gefertigte Landesaussschuss der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn jeden Schaden zu ersetzen habe, welcher der Letzteren aus dem Bestande, beziehungsweise aus der Benützung der Spiritus-Reservoirs mittelbar oder unmittelbar erwachsen sollte, den Vorschriften der Gesetze. Es gehört nämlich zu den wesentlichsten Merkmalen des Eigenthumsrechtes, dass der Eigenthümer mit seinem Eigenthume schalten und walten kann nach Belieben, ohne dritten Personen gegenüber zu einer Haftung aus diesem Grunde verpflichtet zu sein. Nur öffentliche Rücksichten können auf das freie Walten des Eigenthümers beschränkend einwirken. Wenn also der gefertigte Landesaussschuss auf seinem eigenen Grund und Boden unter strenger Einhaltung der betreffenden Vorschriften und unter Einholung der Bewilligung der diessbezüglichen Behörde den Bau eines Spiritus-Reservoirs unternommen hat, so kann er aus dem Grunde des Bestandes dieses Reservoirs Niemandem zur Leistung eines Schadenersatzes für den Fall eines Feuers angehalten werden. Es ist demnach von selbst begreiflich, dass der gefertigte Landesaussschuss respective das Kronland Galizien auf die demselben Seitens der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn vorgeschlagenen Bedingungen nicht eingehen kann.

In Anbetracht nun, dass der gefertigte Landesaussschuss unterm 21. August l. J. an Ein Hohes Ministerium das Ansuchen gestellt habe Hochselbes geruhe dem gefertigten Landesaussschusse als Vertreter des galizischen Landesfondes die Koncession zur Eröffnung eines öffentlichen mit einem Freilager verbundenen Lagerhauses in Krakau auf Grund des Gesetzes vom 28. April 1889 zu ertheilen, und volle Hoffnung vorhanden ist, dass dieses Ansuchen willfährig erledigt werden wird, in Anbetracht ferner, dass nach §. 42 des Gesetzes vom 28. April 1889 bezüglich der Ordnung der wechselseitigen Verkehrsverhältnisse zwischen der Eisenbahnunternehmung und der Unternehmung eines öffentlichen Lagerhauses im Falle des mangelnden Einverständnisses der Betheiligten Einem Hohem Ministerium die Entscheidung vorbehalten ist, —

in Anbetracht endlich, dass auch unter den im Vertrage $\%.$ aufgestellten Bedingungen es manche giebt, die für das dauerhafte Bestehen des beabsichtigten öffentlichen Lagerhauses eine Gefahr in sich bergen, eine z. B. die im §. 19 vorbehaltene Möglichkeit einer halbjährigen Kündigung der Geleiseverbindung, u. d. gl.,

waget der gefertigte Landesaussschuss des Königreiches Galizien und Lodomerien sammt dem Grossherzogthume Krakau an Ein Hohes Ministerium das ehrfurchtsvolle Ansuchen zu richten, Hochselbes geruhe die Ordnung der wechselseitigen Verkehrsverhältnisse zwischen der Direktion der k. k. priv. Kaiser-Ferdinands-Nordbahn und dem dem galizischen Landesfonde eigenthümlich gehörigen in Krakau am Nordbahnhofs gelegenen Lagerhause, von Amtswegen durchzuführen und die diessbezügliche Entscheidung zu fällen.

D. w. O.
